

Výročná správa za rok 2009

MK - 270/2010 - 103/1930

Organizácia: Slovenské technické múzeum, Košice
Rezort: Ministerstvo kultúry SR
Typ hospodárenia: príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: Slovenské technické múzeum
Hlavná 88, historická sála
Košice

Čas konania verejného odpočtu: 14. apríla 2010 o 14.00 hod.

Výročná správa je na internetovej stránke MK SR:

www.culture.gov.sk/odpocety/odpocety09/odpocety.html

Výročná správa je na internetovej stránke organizácie: www.stm-ke.sk/dok/vs09.pdf

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov organizácie:	Slovenské technické múzeum
Sídlo:	Hlavná 88, Košice
Vysunuté pracoviská:	Múzeum dopravy v Bratislave Múzeum letectva v Košiciach Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve Kaštieľ v Budimíre Národná kultúrna pamiatka Solivar v Prešove
Rezort:	Ministerstvo kultúry SR
Forma hospodárenia:	príspevková organizácia
Riaditeľ:	Ing. Eugen L a b a n i č
Členovia vedenia:	
Ing. Agnesa S c h w a r t z o v á	námestníčka riaditeľa pre hlavnú činnosť
Ing. Slavomír J e n č í k	námestník riaditeľa pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť
JUDr. Helena Ž u f f o v á	tajomníčka
Ing. Dagmar L o b o d o v á	vedúca oddelenia dejín vedy, výroby a techniky I.
Ing. Ladislav K l í m a	vedúci oddelenia dejín vedy, výroby a techniky II.
Mgr. Jana Ď u r i c o v á	vedúca oddelenia prezentácie
Telefón:	055/ 62 236 65, 055 62 240 35 - 36
Fax:	055/ 62 259 65
e-mail:+	stmke@stm-ke.sk
adresa internetovej stránky:	www.stm-ke.sk

Charakteristika organizácie:

Slovenské technické múzeum (STM) je špecializovaným múzeom s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dejín techniky a exaktných vied. STM je svojimi príjmami a výdavkami napojené na rozpočet Ministerstva kultúry SR, ktoré garantuje a kontroluje jeho činnosť a v prípade zistenia nedostatkov prijíma potrebné opatrenia.

Hlavné činnosti :

- Budovanie zbierkového fondu, odbornej knižnice a archívu
- Odborná správa , evidencia, dokumentácia a ochrana zbierok dejín vedy a techniky
- Prezentácia zbierkového fondu, expozičná a výstavná činnosť
- Vedecko-výskumná činnosť
- Edičná činnosť
- Odborná a metodická činnosť v oblasti múzejnej dokumentácie a prezentácie dejín vedy a techniky
- Výchovno-vzdelávacia a propagačná činnosť

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

POSLANIE

Základným poslaním Slovenského technického múzea (STM) je na základe výskumu cieľavedome zhromažďovať, vedeckými metódami spracovávať, vyhodnocovať, odborne spravovať, ochraňovať, využívať a sprístupňovať hmotné dokumenty so vzťahom ku komplexnej dokumentácii o vývoji techniky a exaktných vied v Slovenskej republike.

Vo svojej špecializácii sa STM zameriava na starostlivosť o vybrané technické pamiatky vedy, výroby a techniky na Slovensku. Poskytuje informačné, odborné-poradenské a ďalšie odborné služby v súlade so svojím poslaním a zameraním.

STREDNODOBÝ VÝHLAD

Strednodobý výhľad STM nadväzuje na pozitívne výsledky práce v minulom období a nové úlohy, ktoré pre múzeum vyplývajú z materiálu „Stratégia rozvoja múzeí a galérií v SR do roku 2011“. Naším prioritným cieľom je zlepšiť podmienky pri odbornej správe a ochrane kultúrneho dedičstva, zabezpečiť implementáciu nových informačných technológií, pripraviť podmienky pre rozvoj ľudských zdrojov a revitalizovať prezentačné činnosti s dôrazom na výchovno-vzdelávaciu činnosť v múzeách.

STM vlastní bohatý zbierkový fond a skúsený kolektív pracovníkov, za ktorých hovoria aj dosiahnuté výsledky v jednotlivých oblastiach činnosti. V roku 2009 STM získalo ocenenie „Múzeum roka 2008“ v kategórii špecializované múzeá a galérie s celoslovenskou pôsobnosťou za „Zbierku vysoko napätových prístrojov a zariadení“ a za vybudovanie na Slovensku unikátnej stálej expozície „Sieň elektrických výbojov“.

Získané ocenenie je zároveň aj ďalšou výzvou, pre plnenie každoročne stúpajúcich požiadaviek na prácu inštitúcie. Nezastupiteľná úloha múzea v budúcnosti totiž spočíva nielen v odbornom, vedeckom a historickom zhodnocovaní tematiky vedy a techniky, ale aj v sprístupňovaní a prezentácii zbierkového fondu a dokumentov.

Preto úsilie STM smeruje k dokončeniu nových expozícií a modernizácii stálych expozícií, rekonštrukcii budov, v ktorých sa expozície a zbierky nachádzajú, výstavbe objektov pre ochranu zbierkového fondu, rozšíreniu a skvalitneniu ponúkaných služieb pre návštevníkov. Pre mesto Košice bude rok 2013 rokom „Európskeho hlavného mesta kultúry“ a tiež príležitosťou pre zviditeľnenie východných regiónov Slovenska. STM má väčšinu svojich vysunutých pracovísk práve v regiónoch Košíc a Prešova a preto bude pre nás jedinečná šanca ponúknuť návštevníkom vo všetkých pobočkách STM zaujímavé expozície a atraktívne podujatia a šíriť dobré meno nášho múzea a Slovenska.

V rámci strednodobého výhľadu nás očakávajú v jednotlivých oblastiach činnosti nasledovné úlohy:

Riadenie a organizácia práce. Vzhľadom na rozsah odbornej činnosti a lokalizáciu najväčších špeciálnych múzeí – Múzea dopravy v Bratislave a Múzea letectva v Košiciach, pripravujeme tieto vyčleniť v rámci organizačnej štruktúry, ako samostatné zložky STM, s riaditeľmi na čele a s čiastočne vymedzenou ekonomickou právomocou. Pripravujeme ďalej zriadenie **špecializovaného pracoviska pre digitalizáciu veľkých 3D objektov** nehnuteľných kultúrnych pamiatok a monumentov s celoslovenskou pôsobnosťou v Košiciach. Ako dôsledok organizačných zmien a plánovaných realizácií investičných projektov pre najbližšie roky vznikla potreba postupného doplňovania stavu pracovníkov pre novovznikajúce pracoviská v STM. Plánujeme vytvoriť celkom asi 8 pracovných miest pre odbornú činnosť.

Čakajú nás aj úlohy v súvislosti so skvalitnením ľudských zdrojov, osobitne v rámci národného projektu „**Múzeá 3. generácie**“. Zamestnanci múzea budú si priebežne doplňovať svoje jazykové znalosti najmä z angličtiny a znalosti z oblasti prezentácie, ochrany a spracovania zbierkového fondu v odborných-vzdelávacích kurzoch.

Odborná činnosť

Zbierkový fond a jeho ochrana. V rámci akvizičnej činnosti realizovanej tradičnými formami v súlade s cieľmi a ekonomickými možnosťami inštitúcie sa zameriame na rozšírenie zbierkového fondu. Potrebujeme získať chýbajúce druhy exponátov, ktoré dokumentujú vývojové etapy v rámci jednotlivých technických odborov a vytypované exponáty pre pripravované výstavy, nové a modernizované expozície. Pri získaní zbierok uprednostníme formu daru, prevod alebo výmenu, aby sme aj takouto formou ušetrili časť prostriedkov určených za nákup.

V oblasti elektronickej evidencie v rámci projektu CEMUZ sa bude pokračovať v retrospektívnej digitalizácii múzejných zbierok v správe STM, priebežne budú odstraňované chybné záznamy v dôsledku konverzie dát spracovaných v ESEZ Online a importu do systému ESEZ 4G a nedoriešené chyby z predchádzajúcich konverzií AMIS-ESEZ. Plánuje sa príprava zásobníka projektov, pre digitalizáciu ucelených zbierok, resp. systémov zbierkových predmetov podľa vybraných kritérií (3D, digitalizácia pre študijné, vedecké a prezentačné účely).

Múzejný tezaurus pre oblasť technických vied je činnosť, na ktorú bude upriamená pozornosť v budúcom období. Systém pojmov technickej terminológie bude slúžiť aj pre potreby ostatných múzeí na Slovensku pri katalogizácii zbierkových predmetov z oblasti histórie techniky. Nevyhnutne potrebné je inovovať aj súčasnú aplikáciu elektronickej evidencie knižného fondu.

V oblasti ochrany zbierkového fondu pokračujeme v dobudovaní ochrany zbierkového fondu EPS, EZS a kamerovým systémom, chýbajúcich v niektorých expozíciách, depozitároch, vo vytypovaných priestoroch a budovách.

Pokračujú aj práce na centralizácii zbierkového fondu do samostatných depozitárov. Zvýšená pozornosť bude venovaná presunom, evidencii, systematickému triedeniu a uloženiu zbierok, v dôsledku veľkého pohybu zbierok v posledných rokoch. Plánujeme doplniť niektoré depozitáre špeciálnym mobiliárom.

V Múzeu dopravy v Bratislave, nás v najbližších rokoch čaká plánovaná prestavba predstaničného námestia v súvislosti s modernizáciou bratislavskej hlavnej železničnej stanice. Časť súčasnej expozície umiestnenej v sklade č. 2 plánujeme preto demontovať a uložiť do dočasného depozitára. Pre zlepšenie stavu odbornej správy a ochrany hnutelného kultúrneho dedičstva v Múzeu letectva pripravujeme realizáciu výstavby dvoch nových objektov - veľkoplošného depozitára, vybaveného regulovateľnou klimatizáciou a špecializovaného reštaurátorsko-konzervátorského pracoviska a modelárne.

Expozičná a výstavná činnosť. Pripravujeme libretá, technické scenáre a plánujeme nasledovné realizácie: V rámci dobudovania Múzea letectva v Košiciach pripravujeme novú expozíciu Letecké technológie a vývoj leteckých konštrukcií (2010) a Kozmonautika (2011-2012), pokiaľ sa nám do doby realizácie tejto expozície podarí získať dostatok historických artefaktov. Budeme pokračovať v dopĺňovaní stálych expozícií a Galérie prezidentských lietadiel ďalšou leteckou technikou a modelmi. V historickej budove na Hlavnej 88 v Košiciach, pripravujeme nové expozície „Rozhlas a televízia“ (2011-2012) a Dejiny chémie a chemického priemyslu na Slovensku (2011), Dizajn (2012 - 13), Vývoj strojárstva na Slovensku (2013), Uhoľné baníctvo (2013- 14).

V rámci modernizácie stálych expozícií do roku 2011, plánujeme dokončiť II. etapu expozície „Dejiny hutníctva na Slovensku“ a expozíciu VSŽ za pomoci US Steel v Košiciach. V kaštieli Budimír po rekonštrukcii objektu sprístupníme expozíciu historických hodín (2011 -12), ktorá bude zameraná na prezentáciu časomernej techniky.

V roku 2013 plánujeme sprístupniť interaktívne Vedecko-technické centrum pre deti a mládež v Košiciach (VTC), alebo jeho časť, v závislosti od realizácie jeho výstavby. Nakoľko realizácia samotného centra si vyžaduje značné finančné prostriedky, príprava a nákup demonštračných zariadení sa bude realizovať postupne, aj za pomoci získaných financií z rôznych projektov počas rokov, v externej spolupráci so školami, SAV a rôznymi inštitúciami, až do ukončenia výstavby.

Naším zatiaľ nezrealizovaným cieľom je zriadenie dvoch nových múzeí – satelitov v Bratislave, kvôli priestorovým problémom. Ide o múzeum riečnej a lodnej dopravy, ktoré plánujeme umiestniť na plavidle na Dunaji a múzeum elektrotechniky, kde by bola prezentovaná história výpočtovej techniky.

Štatutárne výstavy . V ďalšom období pripravujeme nasledovné výstavy: Letecká meteorológia a počasie (2010), Ako zbierky ožívajú (2011), Čaro bakelitu (2011-2), História, vývoj a konštrukcia leteckých prúdových motorov v Československu (2011-2), Výroba fotografickej a kinematografickej techniky v Československu (2012), Víťanie a víťacie stroje na obrábanie materiálov (2012), Z histórie výpočtovej techniky (2013), Technické pamiatky na Slovensku (2013 - 4).

Zo spoločných výstav s inými inštitúciami to budú „Ozubené prevody (2010-11) s Technickým múzeom v Brne, „Dizajn spotrebnej elektroniky TESLA Bratislava“ so Slovenským centrom dizajnu v Bratislave (2010-11), Veda a technika (2011) so SNM a SAV v Bratislave a ďalšie.

Aj v roku 2010 pokračujeme v prezentácii úspešnej výstavy pre popularizáciu výsledkov výskumu na najväčšom urýchľovači na svete v CERNe „Slovenská cesta do mikrokozmu“. V roku 2011 v apríli bude v Košiciach prezentovaná aj interaktívna hra o vedcoch a vynálezcoch Strednej Európy (2011), pripravená v spolupráci s členskými múzeami Stredoeurópskej únie technických múzeí v rámci projektu CESA.

Slovenská kultúra bude prezentovaná v zahraničí naďalej, prostredníctvom výstavy „Osobnosti vedy a techniky na Slovensku, a to v Slovinsku a Chorvátsku (2010) Poľsku a Estónsku (2011), na Ukrajine (2012). Zároveň sa pripravuje nová putovná výstava, ktorá by dôstojne prezentovala históriu Slovenska v oblasti vedy a techniky a nahradila súčasnú.

Vedecko-výskumná činnosť. V roku 2010 dokončujeme riešenie vedecko-výskumných úloh zameraných na spracovanie dejín vybraných priemyselných odvetví, prístrojovej techniky a priemyselného dedičstva v zmysle koncepcie a programu vedecko-výskumnej činnosti STM na obdobie 2008-2010. Výstupy z týchto úloh budú podkladmi pre prípravu scenárov, výstav a využité v publikačnej činnosti. Pripravujeme aj novú koncepciu a program vedecko-výskumnej činnosti na roky 2011 – 2013.

Edičná činnosť bude zameraná na priebežne vydávanie zborníkov z rôznych odborných podujatí, viacjazyčných sprievodcov po expozíciách a múzeách STM formou katalógu alebo skladačky. Potrebujeme zintenzívniť prípravu a vydávanie chýbajúcich tlačенých učebných pomôcok pre mládež a pedagógov na propagáciu histórie dejín vedy a techniky. V týchto oblastiach počítujeme ešte vždy značné rezervy. Plánované výstavy budeme naďalej dopĺňovať prospektovým materiálom a každoročne pripravíme múzejné noviny „Aktuálne v STM“. Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov v tejto oblasti, bude nutné hľadať ďalšie možnosti spolufinancovania pripravovaných edičných titulov a propagačných materiálov.

Prezentačná a propagačná činnosť bude naďalej zameraná na organizovanie osvedčených kultúrno-výchovných podujatí k významným dňom celoštátneho a celoeurópskeho významu, Medzinárodný deň múzeí a Múzejná noc, Týždeň vedy a techniky, Dní EKD na všetkých vysunutých pracoviskách STM. Využijeme široké možnosti planetária, vybaveného modernou prezentačnou technikou pre organizovanie zaujímavých podujatí pri rôznych príležitostiach ako Valentín, Deň planetária, Deň kozmonautiky, v NKP Solivar pri Prešove festivaly paličkovanej čipky, Múzeu dopravy jazdy parným vlakom, Múzeu letectva letecké dni atď..

Pri príležitosti významných jubileí osobnosti vedy a techniky (M.R.Štefánik, Tycho de Brache, S. Mikoviny, Š.A.Jedlík), alebo udalostí celosvetového významu (objav planéty Urán W. Herschelom, prechod Venuše popred slnečný disk, let Gagarina do vesmíru ai.), budeme pokračovať v príprave spomienkových panelových výstaviek doplnených zbierkami a pripravíme vzdelávacie podujatie k udalosti. Plánujeme posilniť marketingové a propagačné aktivity pre nosné projekty, každoročnú obmenu ponuky vyučovacích hodín pre školy v závislosti od dokončenia expozícií.

Pripravujeme nové projekty vzdelávacích aktivít a didaktické pomôcky pre deti a mládež cieleň na popularizáciu vedy a techniky. Budeme pokračovať v modernizovaní systému viacjazyčného poskytovania informácií a informácií pre handicapovaných spoluobčanov prostredníctvom multimedialného sprievodcu (zvukového a obrazového prehrávača) po expozíciách a inštalovaním verejných informačných pultov v každej pobočke.

Pripravujeme komplexnú inováciu a modernizáciu web stránky STM, v súlade s požiadavkami, ktoré vyplývajú zo zákona o informačných systémoch verejnej správy a implementácie metodických pokynov MK SR, pričom web stránku budeme riešiť podľa noriem prístupnosti.

Odborno-metodická činnosť a spolupráca so zahraničím. Každoročne plánujeme zorganizovať odborné konferencie, semináre pri príležitosti významných výročí osobnosti vedy a techniky na Slovensku, k vytypovanej odbornej tematike alebo participovať na odborných podujatiach organizovaných inými subjektmi. Plánujeme zintenzívniť spoluprácu s Pamiatkovým úradom SR pri spracovaní dokumentácie historických areálov a objektov priemyselného dedičstva na Slovensku. Tiež rozšíriť spoluprácu s partnermi doma i v zahraničí na spoločných projektoch (Slovenská železná cesta, Slovenská banská cesta, Priemyselné dedičstvo strednej Európy, SICE) a pri riešení konkrétnych úloh pri príprave odborných aktivít, realizácii expozícií a budúceho VTC. V oblasti zahraničnej spolupráce naše úsilie bude smerovať k rozšíreniu kontaktov s ďalšími technickými múzeami v rámci Strednej Európy, múzeami, ktoré nie sú členmi Stredo európskej únie technických múzeí.

Investície. V oblasti investícií plánujeme zabezpečiť stavebnú prípravu priestorov, pre spomínané nové a modernizované stále expozície. Čakajú nás práce na technických pamiatkach v správe STM. V roku 2010 sa ukončia realizačné práce na Hámri v Medzeve. V ďalších rokoch v rámci veľkých investícií nás čaká realizácia rekonštrukčných prác na technickej pamiatke Huta Karol vo Vlachove a záchrana objektu skladu soli v NKP Solivar v Prešove. V areáli Múzea letectva v Košiciach pripravujeme výstavbu moderného veľkoplošného depozitára a špecializovanej reštaurátorsko-konzervátorskej dielne, rekonštrukciu súčasných priestorov tzv. administratívnej budovy, realizáciu parkovísk, terénnych a sadových úprav, aby sa komplexne doriešil celý areál. V sídle STM v Košiciach plánujeme postaviť dva výťahy pre zabezpečenie bezbariérového prístupu do expozícií v historickej budove Hlavná 88 a budove planetária v Košiciach. Pripravuje sa rekonštrukcia fasády historických budov na Hlavnej 90, v rámci I. etapy realizácie výstavby VTC. Hľadajú sa finančné prostriedky na odkúpenie susedného objektu (Mäsiarska 51), ktoré je vo vlastníctve Východoslovenských tlačiarň (VST). Do roku 2012 plánujeme realizovať II. etapu VTC s vybudovaním novej budovy umiestnenej na pozemku medzi historickým objektom Hlavná 90 a objektom Mäsiarska 51, na ploche cca 2000 m². V rámci III. etapy VTC sa do roku 2013 plánujú postupne sprístupňovať jednotlivé hotové časti interaktívneho centra, určené na demonštračné a expozičné účely v zmysle harmonogramu.

STM spravuje v súčasnosti 32 objektov po celom Slovensku, ktoré si vyžadujú neustálu údržbu a opravu. V tomto roku, je naplánovaná oprava niektorých objektov v rámci areálu NKP Solivar pri Prešove, ako fasáda objektu Varne František a opravy na ďalších objektoch v areáli. Nevyhnutnú opravu si vyžaduje aj poškodený strop v expozícii fyziky v dôsledku zatečenia, v budove Hlavná 86, oprava strechy budovy depozitára na Timonovej v Košiciach a menšie havarijné opravy na ostatných budovách. Plánujeme modernizovať odovzdávaciu stanicu tepla zásobujúcu areál STM v Košiciach. Realizáciu prác sa uvoľnia priestory stanice pre novú expozíciu z oblasti energetiky a zdrojov energie.

Hospodárenie a financovanie aktivít. Rozhodujúcim zdrojom pre činnosť STM je naďalej príspevok zo štátneho rozpočtu. Účelové prostriedky na zabezpečenie investícií v rámci expozičnej a výstavnej činnosti a kapitálové investície na rôzne rekonštrukčné práce technických pamiatok a objektov v správe STM. Prípadné výrazné zníženie štátneho príspevku pre rok 2010 a ďalšie roky, bude mať negatívny vplyv na plnenie plánovaných úloh a činnosti v strednodobom výhľade STM.

Ďalším zdrojom pre financovanie STM sú mimorozpočtové prostriedky (štrukturálne fondy Európskeho hospodárskeho priestoru a rôzne granty). Pre STM bol schválený nenávratný finančný príspevok z Regionálneho operačného programu pre posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov na realizáciu projektu „Sklad soli v Národnej kultúrnej pamiatke Solivar pri Prešove“, s cieľom záchranu a obnovy objektu, vytvorenia vhodných priestorov pre múzejnú činnosť a kultúrno-spoločenské podujatia v Prešovskom kraji. Realizácia projektu sa plánuje v priebehu rokov 2010 – 2012.

Vlastné príjmy STM sú získavané najmä z prenájmov a zo vstupného, využívajú sa na krytie nevyhnutných nákladov a aktivity v oblasti prezentačnej, propagačnej, edičnej činnosti a na neplánované opravy a údržbu prevádzkových objektov múzea. Predpokladáme v tejto oblasti tiež nižší príjem ako bol v minulosti v dôsledku krízy. Potrebujeme preto financie z vlastných príjmov zvýšiť ďalšími prenájmi priestorov, zamerať sa na atraktívne podujatia a popri tradičnej ponuke prezentačnej činnosti

ponúknuť aj organizáciu netradičných podujatí v reprezentačných priestoroch STM (oslavy jubileí, firemné prezentácie, rôzne posedenia a stretnutia, krstenia kníh atd.). Financie by sme mohli získať aj zvýšeným predajom propagačného materiálu, sprievodcov po expozíciách, zborníkov, CD, pohľadníc a v reedícii vydaných kníh, ktoré STM pripravilo v minulosti. Tiež zavedením komisného predaja kníh s technickou tematikou a suvenírov, ktoré by sa ponúkali osloveným školám pre doplnenie samotného vyučovania. V záujme vylepšenia príjmov STM plánujeme zvýšiť počet výpožičiek zbierkových predmetov na cudzie výstavy a rôzne netradičné podujatia organizované agentúrami.

Čo sa týka tržieb zo vstupného, radi by sme udržali návštevnosť aspoň na takej úrovni, ako to bolo v roku 2009. Ak školy budú aj ďalšom období podporované kultúrnymi poukážkami z Ministerstva kultúry SR a budú vytvorené podmienky pre lacné cestovanie za kultúrou z úrovne Ministerstva dopravy SR a Železničnej spoločnosti Slovensko, umožni sa vo väčšej miere mládeži návšteva múzea.

Sponzorské príspevky a dary zohrávali v minulosti významný zdroj financovania vopred dohodnutých projektov z prostriedkov organizácii verejného a súkromného sektora. V dôsledku svetovej finančnej krízy však v tejto oblasti predpokladáme podstatne slabšiu podporu ako to bolo v predchádzajúcich rokoch.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Slovenské technické múzeum neuzavrelo na rok 2009 kontrakt s Ministerstvom kultúry SR.

4. ČINNOSTI - PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY

ZBIERKOVÝ FOND A JEHO OCHRANA

Akvizičná činnosť bola vykonávaná tradičnými formami v súlade so zbierkotvorným programom STM. Do zbierkového fondu STM bolo nadobudnutých 703 evidenčných jednotiek (ev.j.), čo predstavuje 811 kusov (ks) zbierkových predmetov. Všetky predmety boli zaevidované v Knihe prírastkov a bola spracovaná I stupňová evidencia Komisia pre tvorbu zbierok a kategorizačná komisia zasadala v dňoch 3.9. a 3.12.2009. Celkové finančné náklady na akvizičnú činnosť dosiahli výšku 70 000,- €.

Akvizičná činnosť v STM za rok 2009

Akvizičná činnosť	Spôsob nadobudnutia								Prírastky spolu	
	Vlastný zber		Kúpa		Dar		Výmena - prevod			
	prír.č.	ks	prír.č.	Ks	prír.č.	ks	prír.č.	ks	prír.č.	ks
ASTRONÓMIA	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
BANÍCTVO	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
BA-DOPRAVA	-	-	1	1	3	3	-	-	4	4
ELEKTROTECHNIKA	-	-	18	18	17	17	-	-	35	35
FOTO - KINO	-	-	20	47	-	-	-	-	20	47
FYZIKA	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
GEODEZ-KARTOGRAFIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HODINÁRSTVO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HUTNÍCTVO	-	-	7	26	-	-	-	-	7	26
CHÉMIA	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1

KOVÁČSTVO	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
LETECTVO	-	-	6	23	30	30	-	-	36	53
PRIEMYSELY DIZAJN	-	-	-	-	2	2	-	-	2	2
STROJÁRSTVO	-	-	8	9	-	-	-	-	8	9
KANCELÁRSKE STROJE	-	-	2	2	2	3	-	-	4	5
ROZNE	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1
Múzeum kinematografie r. Schusterovej Medzev					581	624			581	624
Dejiny techniky spolu	2	2	64	128	637	681			703	811

Evidencia zbierkového fondu STM bola realizovaná v súlade s platnou legislatívou. V podmienkach STM bola realizovaná klasická aj elektronická forma odbornej evidencie.

V priebehu roka sa zabezpečovalo spracovanie II. stupňovej evidencie nadobudnutých zbierok v roku 2008, pokračovalo sa v digitalizácii obrazových záznamov a budovaní databázy.

V súčinnosti s Centrálnou evidenciou bol spracovaný zbierkový fond v Múzeu kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve. Bola vykonaná I. stupňová a následne II. stupňová evidencia zbierkového fondu s priebežným dopĺňaním odborných popisov zbierkových predmetov.

Elektronická evidencia zbierok bola realizovaná prostredníctvom katalogizačného modulu ESEZ Online (1.1.2009 -30.10.2009) a ESEZ 4G (05.12.2009 – 31.12.2009). V mesiaci november 2009 bola realizovaná konverzia dát elektronickej evidencie zbierok v správe STM a prechod na prácu v module ESEZ 4G. Táto konverzia odhalila mnohé nedostatky v dodržiavaní štandardov elektronickej evidencie a odhalila aj nezrovnalosti po nedoriešených chybách z predchádzajúcich konverzií AMIS - ESEZ. Nedostatky budú odstraňované systematicky v nasledujúcom období.

V súvislosti s technickým zabezpečením prevádzky ESEZOnline boli v Múzeu letectva (ML) a Múzeu dopravy (MD), zabezpečené PC s požadovanými parametrami pre pripojenie do internetu. Zabezpečilo sa pripojenie 5 pobočiek STM. Ako problém však pretrváva pripojenie pobočky MD v Bratislave do internetu, ktorého vyriešenie bránia majetko-právne vzťahy STM a ŽSR a pripojenie kaštieľa Budimír. Z celkového počtu 48 počítačov v STM bolo pre spracovanie zbierkových predmetov určených 15 počítačov.

Pravidelne počas roka bola zabezpečovaná starostlivosť o prevádzkyschopnosť výpočtovej techniky. V praxi sa aplikovali metodické pokyny MK SR týkajúce sa bezpečnosti WAN a VPN v rezorte, ako aj plnenie úloh vyplývajúcich z postavenia bezpečnostného správcu. V rámci bezpečnostnej politiky MK SR sa riešili bezpečnostné incidenty zápisom a pohovorom v rámci organizácie.

V priebehu roka 2009 bolo pre STM dodaných 10 ks PC za účelom vytvorenia školiacej miestnosti pre pracovníkov múzeí v rezorte MK SR a v správe VÚC na východe Slovenska. V priebehu roka boli realizované školenia pracovníkov poverených elektronickej evidenciou zbierok, a to školenie k riadenej múzejnej terminológii - práca v module Autority a školenie práca v module ESEZ 4G. Školení sa okrem zamestnancov STM zúčastnili aj pracovníci iných múzeí. Školiteľmi boli pracovníci SNM Muzeologického kabinetu a SNM CEMUZ.

Pre riešenie problematiky **múzejného tezauru** pre oblasť technických vied bola ešte v roku 2008 založená pracovná skupina Technika. V roku 2009 bola vypracovaná základná štruktúra pojmov za jednotlivé odborné referáty STM. V rámci dobudovania štruktúry pojmov, pokračovali práce na tezaure a presadilo sa zaradenie viacerých hierarchických mien a navigačných pojmov do slovníka riadenej múzejnej terminológii.

Fotodokumentácia zbierkového fondu bola realizovaná výhradne digitálnou technikou. Celkový stav obrazových záznamov k 31.12.2009 zaevidovaných do prírastkovej knihy fotoarchívu vedenej centrálnou evidenciou bol 14 816 ev. j., čo predstavuje 24 ev. j. za hodnotené obdobie.

Celkovo je prístupných 4 572 digitálnych obrazových záznamov zbierkových predmetov pre katalogizátorov z STM z celkového počtu záznamov bolo 1 463 vytvorených alebo zmenených v hodnotenom období. K 31.12.2009 bolo využitých 12,57 % existujúcich spracovaných digitálnych obrazových záznamov zbierkových predmetov v správe STM, pripojených ku elektronickým katalogizačným záznamom.

Knižnica STM eviduje vo svojom fonde 16 238 ev.j.. Z toho je 234 historických knižničných dokumentov. Za hodnotené obdobie bol prírastok 39 ev. j., 10 ev.j. bolo nadobudnutých kúpou a 29 ev.j. darom. Náklady na nákup knižničného fondu predstavovali 104,46 €.

Knižničný fond bol naďalej evidovaný v module RETRO-LIBRIS. Do konca roka bolo spracovaných celkovo 16 238 ev. j., čím sa ukončili práce na knižnom fonde v tomto module. Ostáva nedoriešená problematika morálnej zastaranosti doteraz využívanej aplikácie pri elektronickej evidencii. Aby bolo možné v budúcnosti realizovať digitalizáciu knižného fondu a uskutočniť konverziu už spracovaných dát je nevyhnutne inovať súčasnú elektronicú evidenciu.

V priebehu roka bol inštalovaný nový počítač, s parametrami vyhovujúcimi pre napojenie knižnice na internet. Druhý počítač zostal pre zber podkladov v zastaralom module elektronickej evidencie, do doby pokiaľ nebude doriešená jej inovácia.

Prehľad o činnosti knižnice v STM za rok 2009

Knižnica STM	Prírastok					Celkový počet k.j. k 31.12.2009	Spracované elektronicke k 31.12.2009
	celkom	darom	Kúpou	výmencou	prevodom		
Plocha 120 m ²	39	29	10	0	0	16 238	16 238

Za rok 2009 knižnicu STM navštívilo celkom 504 návštevníkov z toho 68 registrovaných používateľov. Uskutočnilo sa celkom 1 080 výpožiek z toho 41 prezenčných a 1 039 absenčných. Boli vykonané 2 revízie príručných knižníc, poskytnutých 90 informácií, spracovaný knižný fond zo Spišskej Belej, a z príručných knižníc, spracovaná bibliografia Súpis prírastkov knižného fondu za roky 1990 -2000.

Archív STM k 31.12.2009 obsahuje 14 bm dokumentov, registratúrne stredisko 1,80 bm, pričom prírastok bol 0,70 bm za minulý rok. Archív zabezpečoval nasledovné činnosti: vyhľadávanie archívnych dokumentov podľa požiadaviek odborných úsekov, preberanie archívnych dokumentov od správcov záznamov z príručnej registratúry za roky 1999 až 2003 a pokračovalo sa v dopĺňovaní almanachu zamestnancov. Z archívu sa uskutočnilo 25 prezenčných a 3 absenčných výpožičiek.

Prehľad o činnosti archívu v STM za rok 2009

Archív STM	Registratúrne stredisko				
Celkový stav 14 bm	Spolu	Absenčné	Prezenčné	Celkový stav v bm	1,8
Výpožičky v roku 2009	28	3	25	Prírastok	0,7

Konzervovanie a reštaurovanie zbierkových predmetov bolo realizované v súlade s plánom reštaurovania, zostaveným podľa požiadaviek odborných pracovníkov. Uprednostnené boli zbierkové predmety určené na prezentačné účely (výstavy počas roka, nové a modernizované expozície), išlo prevažne o zbierky elektrotechniky, energetiky, foto-kino, hutníctva a strojárstv. Pokračovalo sa v reštaurovaní a konzervovaní veľkorozmerových exponátom na nádvorí STM, zreštauroval sa poškodeného vetroň „Gobe“ v Múzeu letectva. Na letisku sa zreštauroval letecký motor RD-45, zakonzervovali sa exponáty v Hangári č.1 a vykonali sa bežné opravy na leteckých exponátoch. Z objektu Starý mlyn v Barci bola bezodplatne pre STM získaná špirálová vodná turbína firmy Karol Poledniak, následne zreštaurovaná a inštalovaná na nádvorí STM. V Bratislave pokračovali práce na reštaurovaní auto-mobilu Praga Lady.

Za hodnotené obdobie bolo pracovníkmi konzervátorskej a reštaurátorskej dielne STM komplexne ošetrovaných 97 ks zbierkových predmetov v hodnote 592,- €. Dodávateľsky bolo zreštaurovaných 7 ks zbierkových predmetov v hodnote 9 920,- €. Celkové náklady vynaložené na reštaurátorské a konzervátorské práce činili 10 512 €. V priebehu roka bolo svojpomocne ošetrovaných 422 ks zbierkových predmetov správcami fondov.

Depozitáre STM sa nachádzajú v rôznych objektoch a mestách najmä na východe Slovenska. Počas roka boli vykonávané pravidelné kontroly zbierkových predmetov v depozitároch z hľadiska ich ochrany a uloženia. Pokračovalo sa v presunoch a v centralizácii zbierkového fondu do samostatných priestorov. Z rôznych priestorov sa uskutočnil presun zostatku zbierkových predmetov z fondu letectva do Múzea letectva. Realizovali sa práce spojené s odovzdaním a prepravou leteckej techniky (Mi 4, MIG 21, SU-7, MIG 19 a L29) do Vojenského historického ústavu v Piešťanoch (VHÚ). Väčší pohyb v depozitároch nastal, v dôsledku realizácie vlastných a cudzích výstav, napr. po ukončení výstavy „Slovensko v 20. storočí“ realizovanej so SNM Bratislava, kedy zbierky boli dovozené do Košíc a vrátené na jednotlivé referáty (strojárstvo, elektrotechniky, priemyselný dizajn, foto-kino, kancelárske stroje, hutníctvo, kovárstvo, fyzika, letectvo). Pohyb nastal aj v dôsledku deinštalácii pôvodných a realizácii nových expozícií, uskutočnením výpožičiek a presunov zbierkových predmetov na reštaurovanie. V centrálnej evidencii bolo zaregistrovaných 20 zmlúv o výpožičke/nájme zb. predmetov iným subjektom, 15 zmlúv o výpožičke pre výstavy realizované v STM inými subjektmi a jedna zmluva o deponovaní.

V dôsledku rôznych presunov je nevyhnutné v roku 2010 zamerať zvýšenú pozornosť na evidenciu, systematické uloženie a triedenie zbierkových predmetov. V priebehu roka uskutočniť kontroly dlhodobu zapožičaných zbierkových predmetov z depozitárov, ktoré budú využité v nových expozíciách.

Revízie zbierkových predmetov. V zmysle platnej legislatívy a Smernice pre správu a ochranu múzejnej zbierky v správe STM boli v rámci štvorročného cyklu revízií zbierkových predmetov vykonané nasledovné odborné revízie:

- riadna fyzická revízia zbierkových fondov rôzne a baníctvo,
- riadna revízia zbierkového fondu doprava a mimoriadna (zmena správcu) u fondov geológia, chémia, potravinárstvo, meracie prístroje, strojárstvo), pre zbierky dovezené do Košíc z MD v Bratislave,
- mimoriadna preberacia a riadna revízia zbierkového fondu Múzea kinematografie rod. Schusterovej v Medzeve,
- riadna revízia a mimoriadna preberacia (zmena správcu) zbierkového fondu elektrotechnika, oznamovacia technika (televízna technika, fond rádioprijímačov), elektroenergetika a výpočtová technika.

Nepodarilo sa realizovať prípravu plánovanej aktualizácie interných smerníc pre správu a ochranu múzejnej zbierky v správe STM v súlade s legislatívnou zmenou múzejného zákona a vývojom nástrojov pre elektronickú evidenciu, z dôvodu posúvania termínu prijatia vyhlášky (Vyhl. 523/2009 platnosť od 15.12.2009) k novému múzejnému zákonu (206/2009 platnosť od 01.06.2009). Vydanie smernice sa pripravuje začiatkom I. štvrťrok 2010.

Na úseku nehnuteľných technických pamiatok bola venovaná pozornosť pamiatkam v správe STM (Hámor Medzev, NKP Solivar v Prešove, Huta Karol Vlachovo).

V priebehu roka pokračovala rekonštrukcia Hámra v Medzeve, prístupenie sa uskutoční v I. polroku 2010.

Bola pripravená projektová dokumentácia na obnovu a rekonštrukciu objektu skladu soli v NKP Solivar v Prešove a podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok z Regionálneho operačného programu Prioritná os 3 - Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov.

Po vykonanej obhliadke objektu huty Karol vo Vlachove, bola zadaná príprava projektovej dokumentácie pre rekonštrukciu a obnovu huty Karol - centra slovenských trás železnej cesty. Po získaní financií sa začnú rekonštrukčné práce na technickej pamiatke.

EXPOZIČNÁ A VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

EXPOZIČNÁ ČINNOSŤ

V súvislosti s prijatou Stratégiou rozvoja múzeí do roku 2011 bol spracovaný plán obnovy stálych expozícií starších ako 10 rokov v STM. V roku 2009 boli zrealizované nasledovné expozície.

Začiatkom roka bola dokončená nová stála expozícia **Vývoj geodézie a kartografie na Slovensku**, venovaná pamiatke významného slovenského kartografa Samuela Mikovíniyho, ktorá bola slávnostne sprístupnená dňa 12.2. 2009. Expozícia je umiestnená na I. poschodí historickej budovy Hlavná 88 v Košiciach, na ploche 205 m², v ktorej je inštalovaných 250 zbierkových predmetov z fondu geodézie a kartografie a fondu baníctva.

Dňa 13. 5. 2009 bola pri príležitosti osláv 150. výročia narodenia prof. Aurela Stodolu, sprístupnená modernizovaná stála expozícia **Energetické oddelenie Aurela Stodolu**, na ploche 120 m², umiestnená na prízemí historickej budovy planetária na nádvorí STM, Hlavná 88 v Košiciach. V expozícii sú inštalované prevažne dynamické exponáty v počte 45 ks z fondov energetika a všeobecné strojárstvo. Expozícia pozostáva z týchto častí: Parné stroje a parné turbíny, vodné motory, spaľovacie motory a časť venovaná dielu A.Stodolu.

V rámci osláv Medzinárodného dňa múzeí dňa 21. 5. 2009 sa konalo v Spišskej Bele slávnostné sprístupnenie novej expozície **Vývoj fotografickej a kinematografickej techniky**, v rodnom dome- Múzeu fotografickej a kinematografickej techniky J.M.Petzvala. Expozícia sa rozprestiera na ploche 166 m², je v nej vyinštalovaných viac ako 600 ks exponátov, najmä z fondu foto-kino. Sú tu prezentované vývojové etapy vo fotografickej technike, doplnené novším digitálnymi a audiovizálnymi zariadeniami, časť priestoru je venovaný životu a dielu J.M.Petzvala a O.B.Petzvala.

Dňa 19. 6. 2009 v areáli Múzea letectva STM v spolupráci s Veterán klubom Cassovia Retro Košice sprístupnilo **II. časť stálej expozície Cestná doprava** (I. časť bola sprístupnená dňa 1. 5. 2008). Expozícia sa nachádza v dvoch halách objektu Garáže na ploche 600 m². Sú v nej vyinštalované historické automobily, motocykle a iné dopravné prostriedky. Nová expozícia bude variabilná s obmenou vozidiel veteránov počas roka.

Prehľad stálych expozícií v STM vytvorených do 31.12.2009

Stále expozície	Umiestnenie stálych expozícií	Sprístupné expozície	Nové expozície
Energetické odd. Aurela Stodolu	STM, Hlavná 88, Košice	1959	
Hutníctvo	STM, Hlavná 88, Košice	1960	
Fotografická a kinematografická technika	Múzeum J.M.Petzvala, Spišská Belá	1964	
Baníctvo	STM, Hlavná 88, Košice	1965	
Umelecké kováčovo	STM, Hlavná 88, Košice	1965	
Chemická expozícia	STM, Hlavná 88, Košice	1971	
Národná kultúrna pamätka Solivar	NKP, Solivar pri Prešove	1973	
Expozícia VSŽ a.s.	STM, Hlavná 88, Košice	1974	
Strojárstvo	STM, Hlavná 88, Košice	1985	
Historické hodiny	Kaštieľ Budimír	1990	
Oznamovacia elektrotechnika	STM, Hlavná 88, Košice	1992	
Písacie stroje	STM, Hlavná 88, Košice	1993	
Úžitkové a ozdobné predmety z kovov	STM, Hlavná 88, Košice	1994	

Z dejín fyziky na Slovensku	STM, Hlavná 88, Košice	1995	
Zlatý vek dopravy na cestách i koľajniciach	Muzeum dopravy, Šancová 1/A, Bratislava	1999	
Astronómia	STM, Hlavná 88, Košice	2000	
Vývoj železničnej techniky na Slovensku	Muzeum dopravy, Šancová 1/A, Bratislava	2000	
Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare	NKP Solivar, Zborovská 2/A, Prešov	2001	
Dejiny letectva a leteckej techniky	Muzeum letectva, Košice – letisko	2002	
Míľniky slovenského motorizmu v II. pol.20.stor.	Muzeum dopravy, Šancová 1/A, Bratislava	2002	
Vývoj zabezpečovacej železničnej techniky	Muzeum dopravy, Šancová 1/A, Bratislava	2002	
Vývoj letectva a leteckej techniky po roku 1945	Muzeum letectva, Košice – letisko	2003	
Galéria lietadiel	Muzeum letectva, Košice – letisko	2006	
Letecká prístrojová technika	Muzeum letectva, Košice – letisko	2006	
Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej	Štóska ul. 16, Medzev	2007	
Cestná doprava I. časť a II. Časť	Muzeum letectva, Košice – letisko	2008	2009
Sieť elektrických výbojov	STM, Hlavná 88, Košice	2008	
Vývoj geodetickej techniky a kartografie	STM, Hlavná 88, Košice		2009
Energetické oddelenie Aurela Stodolu	STM, Hlavná 88, Košice		2009
Vývoj fotografickej a kinematografickej techniky	Múzeum J.M.Petzvala , Spišská Belá		2009

V rámci programu dobudovania Múzea letectva do roku 2010 sa pokračovalo v dopĺňovaní lietadiel a leteckej techniky do stálych expozícií umiestnených v hangároch I. –III. A Galérie prezidentských lietadiel. Pracovníci múzea počas roka zabezpečovali presuny lietadiel v rámci areálu a priestorov Galérie I. a II., z dôvodov rekonštrukčných prác na hangári č.V., v spolupráci s VHÚ Piešťany. Tiež uskutočnili aj odbornú demontáž lietadla MIG 23.

Na základe pripraveného scenára boli začaté stavebné a realizačné práce na modernizácii I. etapy, stálej expozície **Dejiny hutníctva na Slovensku** týkajúcej sa histórie hutníctva. Expozícia sa nachádza v historickej budove Hlavná 88, v Košiciach, je umiestnená v priestore prízemja, schodišťa vedúceho na I. poschodie a zaberá aj časť priestorov chodby na I. poschodí, ktorá vedie do ďalších miestností expozície hutníctva a VSŽ s plánovanou realizáciou počas roka 2010 v rámci II. etapy modernizácie. Sprístupnenie expozície je plánované na 25. 2. 2010.

Začiatkom roka boli dokončené práce na vylepšení expozície „Sieň elektrických výbojov“. Táto expozícia dostala pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí dňa 18.5. z MK SR významné ocenenie pre STM - **Cenu Múzeum roka 2008**.

Príprava expozícií. V priebehu roka bol vypracovaný technický scenár pre novú expozíciu - **Letecké technológie - vývoj leteckých konštrukcií**, ktorej realizácia je plánovaná v II. polroku 2010 v Hangári č. IV. v Múzeu letectva. Vypracovali sa aj ideové námety a pokračuje sa v spracovaní libreta pre expozíciu **Dejiny chémie a chemického priemyslu na Slovensku** a expozíciu **Rozhlas a televízia**, ktorých realizácia bude v rokoch 2011-12.

VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

V súlade s výstavným plánom bolo sprístupnených 39 výstav, z toho 2 vlastné, 4 reprízy 31 prevzatých a do zahraničia boli vyvezené 2 výstavy. Neboli realizované 4 dovezené výstavy.

Najväčším projektom minulého roka bola príprava a prezentácia výstavy **Slovenská cesta do mikrokozmu**, pripravená z grantu APVaV, v spolupráci s Ústavom experimentálnej fyziky SAV, Prírodovedeckej fakulty Univerzity P.J.Šafárika, Technickej Univerzity a ďalších inštitúcií. Putovná výstava mala za cieľ popularizovať experimentálny výskum v oblasti subjadrovej fyziky na LHC urýchľovači v CERNE a propagovať slovenský vklad do tohto výskumu, čo sa aj podarilo. Výstava bola bezplatná

pre školy a v Košiciach slávnostne sprístupnená v dňoch 4.5. - 14.7.. Súbežne s výstavou si návštevník mohol pozrieť aj filmy o CERNE a vypočít' si každý štvrtok populárno -vedecké prednášky doplnené pokusmi. Repríza výstavy pre bratislavskú verejnosť bola v Múzeu dopravy v dňoch 16.9.- 31.10.2009. Výstavu celkom navštívilo 6 920 návštevníkov. O výstave boli publikované odborné články v tlačí, médiách a na internete. V roku 2010 bude predstavená verejnosti v Žiline, Prešove a Banskej Bystrici

Prehľad realizovaných výstav v STM počas roka 2009

Výstavná činnosť	Inštalácia	Miesto konania výstavy	Druh
Zvony, zvonce, zvončeky	1.1. – 13.4.	STM, Hlavná 88, Košice	Vlastná
Interior.sk 05 – 07	15.1. – 28.2.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Dlhá cesta	22.1. – 28.2.	Kaštieľ Budimír	Prevzatá
Od Tudora po Locustu	1.1. – 31.12.	STM MD, Šancová 1/A, Bratislava	Prevzatá
Obrazy zo železa a pary	1.1. – 31.3.	STM MD, Šancová 1/A, Bratislava	Prevzatá
Nostalgie v domácnosti	27.2. -18.4.	Podunajské múzeum, Komárno	Repríza
Jeden den v živote Českej republiky	3.3. – 26.4.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Hlavalamy, logické hry a hračky Stavrovského	3.3. – 26.4.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Paličkovná čipka	16.4. – 8.5.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Johannes Gutenberg	8.4. – 31.8.	STM MD, Šancová 1/A, Bratislava	Repríza
Jubilejná 10. mestská filatelisticko-filokartistická výstava	30.4. – 9.5.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Slovenská cesta do mikrokozmosu	4.5. – 14.7.	STM, Hlavná 88, Košice	Vlastná
Prezentácia prác SOŠ A. Stodolu	13.5. – 7.6.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Hlas v éteri	19.5. – 8.6.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Architektúra v čipke	2.6. – 30.6.	NKP Solivar	Prevzatá
Dizajn 2009	9.6. – 31.7.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Výber z tvorby M. Mpjžiša	13.6. – 5.7.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Vynálezy, hlavalamy a spoločenské hry Stavrovského	29.6.-31.8.	STM MD, Šancová 1/A, Bratislava	Prevzatá
Obrazy zo železa a pary	15.7. – 23.8.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Kolobeh premeny a krajiny	9.7. – 10.10.	Kaštieľ Budimír	Prevzatá
Slovensko 2009 - výber z tvorby košických ateliérov	24.7. – 31.8.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Architekt Guido Hoepfner (1868 – 1945)	4.8. – 10.9.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Osobnosti vedy a techniky na Slovensku	12.8. – 12.9.	Beograd, Srbsko, Muzeum vedy a techniky	vyvez. do zahr.
História Slovenska v obrazoch Ľubomíra Rapoša	3.9. – 4.10.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Vesmír – dobrodružstvo objavov	4.9. – 30.9.	STM, Hlavná 88 a exteriér Košice	Prevzatá
Pichľavá krása z ríše rastlín	7.9. – 12.9.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Východoslovenská energetika včera a dnes	21.9. – 30.10.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Filatelia - Košice 2009	18.9. – 26.9.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Slovenská cesta do mikrokozmu	16.9. – 31.10.	STM MD, Šancová 1/A, Bratislava	Repríza
V zajatí severu	10.10. – 20.11.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Česko-slovenské naj...	3.10. – 31.10.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Gobelíny	14.10. – 31.12.	Kaštieľ Budimír	Prevzatá
Osobnosti vedy a techniky na Slovensku	1.10. – 31.10.	Kovačica, Srbsko	vyvez. do zahr.
Johannes Gutenberg	1.11. – 31.12.	NKP Solivar	Repríza
15 rokov košických folklórnych slávností	4.11. – 30.11.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Příběhy bezpráví – cesta ke svobodě	12.11. – 31.12.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Výber z tvorby – výstava fotografií Alexandra Jirouška	12.11. – 31.12.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá
Zvony, zvonce, zvončeky	4.11. – 31.12.	STM MD, Šancová 1/A, Bratislava	Prevzatá
Viktor Malinovský – karikatúry	10.12. – 31.12.	STM, Hlavná 88, Košice	Prevzatá

Pre väčšiu informovať o histórii vedy a techniky sme predstavili verejnosti naše štatutárne výstavy mimo Košíc, ktoré svoje úspešné reprízy zažili v nasledovných mestách a múzeách po Slovensku.

Výstava **Nostalgia v domácnosti** o počiatkoch mechanizácie a elektrifikácie techniky v domácnosti bola prezentovaná v Podunajskom múzeu v Komárne, výstava **Zvony, zvonce, zvončeky** o tradícia odlievania zvonov, bola v Baníckom múzeu v Rožnave, Vlastivednom múzeu v Trebišove a potom v MD v Bratislave. Výstava **Johanes Gutenberg** - knihtačiarске umenie a staršie tlače zo zbierok STM mala svoju reprízu v MD v Bratislave a potom bola prevezená do NKP Solivar v Prešove, kde je inštalovaná dodnes.

Za najnavštevovanejšie výstavy v minulom roku môžeme považovať reprízu vlastnej výstavy **Johanes Gutenberg** (12.073 osôb), **Od Tudora po Locustu** (14 464 osôb) o vývoji základných automobilov Škoda od povojnového obdobia až po posledné roky činnosti vývoja motorových vozidiel v BAZ v Bratislave sprístupnenú v Múzeu dopravy ale aj interaktívnu výstavu pre žiakov základných a stredných škôl, **Vynálezy, hlavolamy a spoločenské hry Stavrovského** (3 572 osôb), kde sa žiaci ale aj dospelí mohli cez hračky a rôzne matematické triky presvedčiť, že i fyzikálne zákony nemusia vždy fungovať na základe pevne stanovených vzorcov a poučiek.

Veľkému záujmu sa tešila unikátna exteriérová výstava veľkorozmerných snímok z vesmírnych objektov urobené najväčšími astronomickými observatóriami umiestnenými na zemskom povrchu i v kozmickom priestore **Vesmír – dobrodružstvo objavov**. Výstava bola uvedená v rámci medzinárodného roku astronómie. Usporiadateľmi výstavy boli: Prírodovedecká fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Ústav experimentálnej fyziky SAV v Košiciach a STM.

Z odborného hľadiska boli zaujímavé aj výstavy **Obrazy zo železa a pary**, prevzatá z MD v Bratislave, **Achitekt Guido Hoepner 1868 -1945**, **V zajatí severu** -fotografická výstava R. Schustera z islanských fjordov, Hudsonovho zálivu a Severného pólu spojenú s besedou.

Zbierkami z fondov STM boli doplnené aj cudzie výstavy ako: Výstava SNM, Múzeum maďarskej kultúry na Slovensku prezentovaná pod názvom **Hlas v éteri – 80 rokov maďarského vysielania Slovenského rozhlasu**, bola doplnená zbierkami rádioreportážnej techniky, ako aj výstava sprístupnená pri príležitosti 80. výročia Východoslovenskej energetiky, a.s. pod názvom **Východoslovenská energetika včera a dnes 1929 -2009**, doplnená zbierkami z fondu elektrotechniky. Zapožičané boli aj mikrofóny pre výstavu Východoslovenského múzea „Mária Kráľovičová 60 rokov“, astronomické zbierky ďalekohľadov zas obohatili výstavu „Rok astronómie“ v Leleskom kaštieli.

Putovná výstava „**Osobnosti vedy a techniky na Slovensku** „ bola vyvezená do Srbska oproti plánu. až v II. polrok u pre colné formality. Okrem jej plánovanej prezentácie v Múzeu vedy a techniky v Belehrade, bola úspešne predstavená krajanom aj v Kovačici.

Prehľad návštevnosti expozícií a výstav počas roka 2009

Návštevnosť expozícií a výstav	Návštevníci spolu	z toho zahraniční	z toho do 18 rokov	z toho neplatiaci	Vstupné spolu v €
STM Košice, Hlavná 88	17 116	582	13 608	4 805	18 703,50
STM Múzeum dopravy Bratislava	23 571	1 808	10 227	13 206	22 399,60
STM Múzeum letectva Košice *	5 721	210	2 150	1 437	8 953,10
NKP Solivar Prešove	9 935	718	2 152	1 838	8 767,00
Kaštieľ Budimír	2 187	58	1 550	368	2003,00
Múzeum J.M.Petzvala Spišská Belá **	1 724	80	1 200	450	1 061,13
Múzeum kinematografie r. Schusterovej Medzev	650	200	105	343	365,50
S p o l u	60 904	3 656	30 992	22 501	62 252,83

Poznámka: * prevádzka apríl – december

** prevádzka do mája zatvorená pre modernizačné práce na expozícií

V STM Hlavná 88 v Košiciach boli počas roka pripravené spomienkové panelové výstavy doplnené zbierkovými predmetmi **J.K.Hell** - pri príležitosti 295. výročia úmrtia významného konštruktéra bankých čerpacích strojov. V rámci roku astronómie výstavka **Galileo a jeho ďalekohľad** – spomienka na Galilea a 400 ročnú cestu ďalekohľadu v rukách astronómov a **Mesiac - družica Zeme** dokumentujúca výskum Mesiaca. Expozície a výstavy STM v roku 2009 navštívilo 60 904 návštevníkov z toho na kultúrne poukazy 14 965 návštevníkov využilo možnosť návštevy všetkých expozícií STM.

VEDECKO - VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

V súlade s vypracovanou koncepciou vedecko-výskumnej činnosti v podmienkach STM do roku 2010 riešitelia vedecko-výskumných úloh aj v roku 2009 pokračovali v etapovitom riešení 10 ústavných úloh. Podľa jednotlivých odborov úlohy boli zamerané na spracovanie dejín vybraných priemyselných odvetví, prístrojovej techniky a priemyselného dedičstva.

Neboli uskutočnené plánované pracovné cesty, zamerané na akvizíciu informačných zdrojov a ďalších podkladových materiálov, potrebných k dokončeniu jednotlivých vedecko-výskumných úloh. Tieto cesty podľa potreby plánujeme realizovať v budúcom roku. Sumarizáciu a zhodnotenie predbežných výsledkov plánujeme uskutočniť koncom I. štvrťroka 2010, prostredníctvom Kabinetu pre dejiny vedy a techniky v STM. Boli pripravené aj podklady pre akreditáciu STM ako pracoviska pre vedu a výskum.

Prehľad riešených vedecko-výskumných úloh v STM

Témy výskumných úloh	Riešiteľ	Spoluriešiteľ	Doba riešenia	Výstup
Vývoj a dokumentácia rozhlasovej a televíznej techniky na Slovensku.	Ing. Roman	Göözová	2008- 2010	Scenár
História, vývoj a konštrukcie leteckých prúdových motorov	Ing. Hájek Ing. Gazárek	Ing. Ondreják	2008- 2010	Iné
Chémia a chemický priemysel na Slovensku	RNDr. Mešterová		2008- 2010	Scenár
Dejiny priemyselného dizajnu na Slovensku v 50.-70. rokoch 20. storočia	Ing. Klíma		2008- 2010	Stúdiá
Továreň na stroje a železolejáreň Karol Poledniak	Ing. Hako		2008- 2010	Stúdiá
Vývoj geodetickej techniky v zbierkovom fonde STM a vo fondoch múzeí na Slovensku	Ing. Jaremová	Mgr. Šullová	2008- 2010	Iné
Zastúpenie československej fotografickej techniky vo fonde STM	Ing. Klíma Ing. Majerník		2008- 2010	Iné
Dokumentácia priemyselného dedičstva na Slovensku so zameraním na hutnícke pamiatky	Ing. Lobodová		2008- 2010	Štúdiá
Plošné zmapovanie priemyselného dedičstva na Slovensku s dôrazom na sklársky a tehliarsky priemysel	Ing. Schwartzová		2008- 2010	Štúdiá
Slovník historicko-technických pojmov	Mgr. Ďuricová	kolektív *	2008- 2010	Iné

Poznámka: * Ing. Klíma, Ing. Lobodová, Ing. Jaremová, RNDr. Mešterová, Ing. Hako, Ing. Majerník, Tillová, Ing. Roman, Ing. Gazárek, Semanová, Jahodová, Göözová a Mgr. Šullová

Publikačná činnosť oproti predchádzajúcim rokom sa výrazne zvýšila. V priebehu roka publikovalo 17 odborných pracovníkov. Vydala sa (1) monografia v náklade 1500 ks (13) článkov v odbornej tlači (1) recenzia a (25) popularizačných článkov. Periodiká Magazin Transport, ZSSK Cargo, Business, Montanrevue, Aiport letisko Košice a Múzeum.

Publikačná činnosť pracovníkov múzea:	
Monografie: Schuster,I: Najrýchlejší Slováci súčasnosti.	1

Náklad monografií:	1 500
Štúdie:	0
Články v odbornej tlači: Hako, M.: Aurel Stodola v Košiciach. Strojárstvo – Strojnírenství, 11/2009, s. . Klíma, L.: Múzeum J.M. Petzvala v Spišskej Belej – minulosť a súčasnosť. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie Fotografie v muzeách. Brno: 2009. S 65- 70, TM Brno, ISBN 978-80-86413-64-8 Kubáček, J: Stručný vývoj železníc na území Slovenska – II. Od zriadenia podniku ČSD do konca druhej svetovej vojny. In: ZSSK CARGO Business 1/2009 Kubáček, J: Stručný vývoj železníc na území Slovenska – III. Od konca druhej svetovej vojny po vznik Železničnej spoločnosti. In: ZSSK CARGO Business 2/2009 Kubáček, J: Nákladné vozne v slovenských železničných múzejných zbierkach – kryté nákladné vozne. In: ZSSK CARGO Business 3/2009 Lobodová, D. : Revitalizácia technickej pamiatky Hámor Medzev, roč. II. č. 2/2009 s. 4 Lobodová, D. : Stredoeurópska železná cesta - cesta európskeho priemyselného dedičstva. Montanrevue Lobodová, D. : Slovenská železná cesta - Trasa I. a II. 06.07.2009. Montanrevue Majerník, M.: Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej. Ucelená kolekcia kinematografickej techniky, etnografická zbierka a dokumenty hámornickej výroby. Zborník z medzinárodnej konferencie Fotografie v muzeách, Brno 2009, s. 53 – 56, TM Brno, ISBN 978-80-86413-64-8. Mešterová, J.-Semanová, M.: Ján Bocatius a jeho pojednanie o Hornusovej kométe z roku 1618. In.:POETA LAUREATUS IOANNES BOCATIUS (1569-1621). Zborník z celoslovenskej konferencie 29.-30.9. 2009 Košice, s.118-21. Mešterová, J: Študentské roky J.M.Petzvala strávené na Slovensku“, XXVI.Zborník dejín fyziky, Slovenská spoločnosť pre dejiny vied a techniky pri SAV, 2009, Šullová, Z.: Geodézia a kartografia opäť medzi expozíciami STM v Košiciach. In: Múzeum, 2/2009, roč. LV, s. 49 - 50. Šullová, Z.: Katalogizátori múzejných zbierok v Banskej Štiavnici. In: Múzeum, 3/2009, roč. LV, s. 38 – 39.	13
Recenzie: Šullová, Z.: Mlynska Ladislav – Haberlandová Katarína, Technické pamiatky. In: Múzeum, 1/2009, s. 23-24.	1
Popularizačné články: Hájek, M.: Múzeum letectva, Airport, Letisko Košice, 06/2009 Hako, M.: Aurel Stodola nielen teoretik. STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 4. Hako, M.: Najnovší prírastok v zbierkovom fonde strojárstva – vodná turbína. STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 4. Tillová, V.: NAJ..exponát fondu Kancelárske stroje. STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 4. Goozová, L., Roman, J.: Niečo o novej expozícii „Sieň elektrických výbojov.“ STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 4. Friedrichová, A: Postrehy z Múzea dopravy, Obrazy zo železa a pary, STM Aktuálne, č. 2/2009 s. 6 Lobodová, D., Mešterová, J., Kladiiva, E.: Projekt “Cez mikrokozmos k poznaniu makrokozmu“. STM Aktuálne, č.2/2009, s.3 Mešterová, J.: Putovná výstava Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava, makrokozmu“ Veda pre život v STM v dňoch 10.-28. júna 2008. STM Aktuálne, č. 2/2009,s.3. Mešterová, J., Baláž, J., Semanová, M.: Košické výpravy do vesmíru. STM Aktuálne, roč.2. 2009, s.3. Mešterová, J., Lobodová, D., Kladiiva, E.: Projekt Cez mikrokozmos k poznaniu makrokozmu. Múzeum č.3/2009, s.25-7 Jahodová, M. : Z histórie košického zvona, STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 5 Jaremová, D.: Naj... zbierkový predmet z fondu geodézie a kartografie., STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 4 Jaremová, D.: „Vývoj geodetickej techniky a kartografie“. Informácie, č.3. Šullová, Z.: Geodézia a kartografia opäť medzi expozíciami Slovenského technického múzea. In: Slovenské technické múzeum aktuálne, 2/2009, roč. II, s. 1. Šullová, Z.: Riadená terminológia. In: Slovenské technické múzeum aktuálne, 2/2009, roč. II, s. 2. Šullová, Z.: Zavádza sa vstupenkový systém. In: Slovenské technické múzeum aktuálne, 2/2009, roč. II, s. 2. Schwartzova, A.: Slovenské technické múzeum hostilo zástupcov Únie stredoeurópskych technických múzeí, STM Aktuálne, č. 2/2009 s.2 Schuster, I.- séria článkov na tému história výrobcov automobilov – automobiliek vo svete Magazín Transport Žakarovská Ďuricová, J: Rozhovor s riaditeľom Slovenského technického múzea, STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 1 Žakarovská Ďuricová, J: Pýcha inžinierstva celého sveta, STM Aktuálne, č. 2/2009, s. 4.,	25

PREZENTAČNO – PROPAGAČNÁ ČINNOSŤ A STYK S VEREJNOSŤOU

STM sa sústredilo aj v roku 2009 na organizovanie tradičných a osvedčených kultúrno-vzdelávacích podujatí prispôsobených pre rôzne skupiny návštevníkov pri príležitosti významných dní, výročí a jubileí osobností. K propagácii STM pomohla mimoriadna aj spoločná akcia v dvoch cykloch: 16.6.2009 -30.6.2009 a od októbra – 29.11.2009 ponuka Ministerstva dopravy ŽSR a Ministerstva kultúry - zvýhodnená preprava pre školské zájazdy, ktoré využilo 541 žiakov.

Medzi úspešné podujatia môžeme považovať každoročne organizovaný **Medzinárodný deň múzeí a Múzejnú noc**. V roku 2009 sa Noc múzeí konala 16.mája 2009 a dosiahla rekordný počet 7 071 návštevníkov na všetkých pobočkách STM. Expozície boli plné života ponúkal sa netradičný program, návštevníkom boli sprístupnené 3 nové expozície (Sieň elektrických výbojov, Vývoj geodézie a kartografie a Energetické oddelenie Aurela Stodolu) uskutočnené demonštrácie a dynamickými ukážkami. Program v planetáriu sa niesol v znamení štyroch ročných období . Najvyššiu návštevnosť v histórii tohto podujatia sme zaznamenali v Múzeu dopravy v Bratislave 5 880 osôb, kde boli pripravené tradičné a obľúbené podujatia ako odchod parného rušňa, možnosť povozíť sa na šliapacej drezine, ručné pílenie koľajníc, modelové koľajisko pre najmenších návštevníkov ai. Pracovníci NKP Solivar v Prešove pripravili Noc múzeí v spolupráci so SOŠ podnikania v Prešove a Mestom Prešov. Uskutočnili sa tu nočné kostýmové sprievody s banskými lampášmi, krstanie rozprávkovej knihy, módna prehliadka, ktorá prilákala 677 osôb. Na ostatných prevádzkach napriek zaujímavému programu sme zaznamenali veľmi nízku návštevnosť.

Ďalšou úspešnou zorganizovanou akciou bol **Týždeň vedy a techniky na Slovensku** (3. -6.11.2009) vo všetkých prevádzkach STM. Okrem expozícií a aktuálnych výstav sa ponúkal atraktívny vzdelávací program. V STM v Košiciach to boli programy pre školy, k hodinám fyziky, hutníctva a baníctva, ako aj prednášky pripravené odbornými pracovníkmi STM k novým expozíciám na témy (Všetko o mape, Prvá tlačovaná biblia a knihtačiarске techniky, Od piestových parných strojov k plynovým turbínám).V Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej sa premietali filmy s odborným výkladom (Volal sa Pezval, Druhý od Petzvalov) a v NKP Solivar sa konali prednášky k aktuálnej výstave Gutenberg o tlači.

K propagácii STM prispeli aj významné dni počas roka, ako **Medzinárodný deň planetárií, Valentín pod hviezdami, Deň narcisov, Dni európskeho kultúrneho dedičstva, Dni mesta Košíc**, ktoré sami o sebe sú ako iniciatívy realizované s cieľom propagácie.

Vyhľadávanými boli aj vyučovacie témy ponúkané školám v rámci programu múzejnej pedagogiky a každoročný odborný výklad o motoroch pre poslucháčov I. ročníkov vysokých škôl technického zamerania v Košiciach a Bratislave. Lektorské výklady boli poskytované v stálych expozíciách k významným výročiam vedcov a vynálezcov. Vyhľadávanými boli aj programy **planetária** (7469 osôb), zostavené podľa požiadaviek škôl k astronomickým výročiam a aktualitám s vyučovacím charakterom. Hoci aj tu badať pokles návštevnosti oproti roku 2008, veríme, že nákupom premietacej techniky a nového vybavenia do expozície astronómie a planerária pritiahneme viac návštevníkov už len realizáciou širšej ponuky programov, ktoré doteraz nebolo možné prezentovať bez tejto techniky.

V Múzeu dopravy sa uskutočnilo aj netradičné podujatie v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom – Navštív, hraj, vyhraj. Organizované spoločné podujatie na podporu návštevnosti využilo 2100 osôb. V NKP Solivare bol to zasa tradičný festival paličkovanej čipky „Baňacka čipka še produciruje“, so sprievodným podujatím vo forme kresliarskej súťaže pre deti - Solivar očami detí. Medzi ďalšie úspešné akcie môžeme zaradiť **Detský parovlak s jazdou** po bratislavských spojkách vo vlaku ťahanom parnou lokomotívou a **Mikulášske** tradičné podujatie pre deti i rodičov.

Prezentačné aktivity múzea a všetky dôležité informácie o dianí v STM a na pobočkách boli pravidelne poskytované zástupcom tlače a médií, či už prostredníctvom Slovenského syndikátu novinárov, tlačových agentúr alebo priamo do jednotlivých periodík, denníkov a časopisov, rozhlasových a televíznych staníc formou tlačových správ. K významným udalostiam počas roka sa zvolávali tlačové konferencie (besedy).

Pravidelne boli koordinované všetky prezentačné aktivity prostredníctvom mesačných programov uverejnených v kultúrnych informátoroch miest, na vlastnej internetovej stránke alebo na web stránkach centrálnych portálov propagujúcich kultúrne podujatia. Najčastejšie sa však rozosielali informácie

formou elektronickej pošty vytypovaným cieľovým skupinám potenciálnych návštevníkov alebo sa uskutočňoval osobným rozsevom letákov po okolí. Propagačné texty, fotozábery, letáky a plagáty o múzeu boli poskytnuté pre informačné stánky a veľtrhoch cestovného ruchu na Agrokomplexe v stánku Zväzu múzeí Slovensku, hotelom, turistickým a cestovným kanceláriám. Zintenzívnila sa práca Infocentrami v slovenských mestách.

Na propagáciu múzea boli využívané tlač (65), rozhlas (41), televízia (32), internet (130), exteriérová reklama (15), direct mailing (100), ako aj pravidelné inzercie v kultúrnych informátoroch miest a turistických sprievodcoch.

Prehľad kultúrno-vzdelávacích podujatí za rok 2009

Kultúrno-vzdelávacie podujatia	Besedy a prednášky		Vyuč. hodiny a prezentácie		Špecializované akcie		Iné		Spolu	
	Akcíí	Návštevnosť	Akcíí	Návštevnosť	Akcíí	Návštevnosť	Akcíí	Návštevnosť	Podujatí	Návštevnosť
STM Hlavná 88, Košice STM Múzeum dopravy, Bratislava STM Múzeum letectva, Košice NKP Solivar pri Prešove Kaštieľ Budimír Múzeum J.M.Petzvala, Sp.Belá Múzeum kinematografie rod. Schusterovej, Medzev	10	761	251	6595	7	1 190	0	0	268	8 546

K propagácii STM a pobočiek prispeli aj realizované rôzne netradičné podujatia ako boli krstenia kníh a komerčné aktivity (predstavenie 1 ks vozidla Volkswagen Passat a 1.000.000 ks Volkswagen Tuareg v priestoroch Múzea dopravy), nakrúcanie dokumentov v netradičnom prostredí, rôzne stretnutia a posedenia v netradičných priestoroch.

Prehľad návštevnosti jednotlivých podujatí v STM za roky 2006 - 2009

Návštevnosť	2006	2007	2008	2009
Expozície a výstavy	60 799	57 056	75 571	60 904
z toho neplatiaci	12 809	25 139	22 316	22 501
Kultúrno-výchovné podujatia	14 752	22 931	16 446	8 546
Celková návštevnosť	75 551	79 987	92 017	69 450

Ako to z prehľadu vyplýva došlo v roku 2009 k poklesu počtu návštevníkov v STM. Ak analyzujeme príčiny poklesu návštevnosti môžeme konštatovať, že došlo k mnohým faktorom. Obmedzený prístup do expozícií STM z titulu 4 modernizácií. Prevádzka Múzea J.M.Petzvala bola do 21. 5. zatvorená pre modernizačné práce na expozícií. Začiatkom roka sa zvýšilo aj vstupné do expozícií. Na najzaujímavejšie a najviac navštevované výstavy a podujatia bol vstup zdarma (výstava Slovenská cesta do mikrokozmu 6 920 návštevníkov - hradené z grandu APVaV) resp. niektoré podujatia neorganizovalo STM ako Eurovíkend v Múzeu letectva (cca 4 000 návštevníkov). Ďalšou príčinou poklesu návštevnosti v múzeách je aj hospodárska kríza, čo najskôr pociťuje oblasť kultúry. V roku 2010 sme pripravili celý rad zaujímavých podujatí, ktoré by pokles návštevnosti mohli eliminovať.

EDIČNÁ ČINNOSŤ

V rámci edičnej činnosti boli v roku 2009 vydané 3 tituly v kategórii neperiodický zborník, katalóg. Do tlače bol pripravený a vydaný pre Zväz múzeí na Slovensku zborník príspevkov z medzinárodného sympózia v Banskej Štiavnici **Digitalizácia múzejných zbierok – vízie a východiská** (300) S-Č, katalógy **Sieť elektrických výbojov** (750) S-A a **Múzeum letectva** (500)- S.

V rámci drobnej tlače bolo vydané 2. číslo **Múzejných novín – STM AKTUÁLNE** (500 ks), ako informačný materiál o dianí v STM, do ktorého svoje príspevky dodali takmer všetci odborní pracovníci.

Ďalej to boli: **katalóg pre putovnú výstavu Osobnosti vedy a techniky v srbskom jazyku** (300 ks), **skladačka pre múzeum dopravy** v Bratislave (1100 ks) slovensko-nemecko-anglická a **plagát** vydaný **k Noci múzeí** (50 ks).

ODBORNÁ A METODICKÁ ČINNOSŤ

Rok 2009 bol bohatý na aktivity v oblasti odbornej a metodickej činnosti. Nosnými projektmi boli odborné podujatia.

Pri príležitosti 150.výročia narodenia Prof. Aurela Stodolu, STM pripravilo spomienkové podujatie v Košiciach. Nosným programom osláv bola **medzinárodná odborná konferencia - O živote a diele otca teórie parných turbín**, organizovaná STM. Okrem kladenia vencov pri buste prof. A. Stodolu pred historickou budovou STM, bola sprístupnená modernizovaná expozícia Energetického oddelenia Aurela Stodolu a výstava zostavená z prác žiakov Strednej odbornej školy strojníckej A. Stodolu v Košiciach. Pri príležitosti osláv bola vydaná Národnou bankou Slovenska, pamätná strieborná minca a Slovenskou poštou pripravená slávnostná potlač známok, na návrhu ktorých sa podieľali aj pracovníci STM v Košiciach. Z príspevkov domácich a zahraničných prednášateľov, ktoré odzneli na konferencii je pripravený zborník.

Ďalším odborným podujatím roka, bola príprava a realizácia spomienkového **odborného seminára venovaného 10. výročiu založenia Múzea dopravy** pracovníkmi bratislavskej pobočky STM. Cieľom odborného seminára, ktorý sa konal dňa 8.12.2009 v MD, bolo identifikovať najvýznamnejšie problémy a zmapovať dosiahnuté výsledky v oblasti ochrany pamiatok a múzejných zbierok z oblasti dopravy na Slovensku. Seminár splnil svoje poslanie a v roku 2010 z príspevkov prednášateľov bude vydaný zborník.

STM participovalo aj na príprave **sympózia Digitalizácia múzejných zbierok - vízie a východiská**, organizovaného v spolupráci so Zväzom múzeí Slovenska, Slovenským banským múzeom v Banskej Štiavnici a Slovenským národným múzeom v Bratislave v dňoch 20.-21.10.2009. Zámerom organizátorov sympózia, bolo vytvoriť priestor pre výmenu názorov o prístupoch a chápaní predmetu digitalizácie špecifických súčastí kultúrneho dedičstva - múzejných zbierok. Zo sympózia za pomoci STM, bol pripravený zborník.

Vedecké a odborné podujatia v iných inštitúciách s aktívnou účasťou odborných pracovníkov STM a príspevkami.

Konferencie: „Jan Bocatius“, Štátna vedecká knižnica Košice – účasť, príspevok (RNDr. Mešterová, Ing.Schwartzová), „Vznik múzea letectva v Košiciach“, CIMUSET, Belehrad –príspevok (Ing. Labanič, Ing.Ondreják), „Nové expozície v STM“, MUT, Viedeň - príspevok (Ing.Schwartzová), „Priemyselná výroba v Československu v rokoch 1945 -60, NTM“, Praha - účasť (Ing. Hájek, Ing. Ondreják).

Semináre: „Fotografie v muzeích“, TM Brno, príspevky (Ing. Majerník, Ing. Klíma, Ing. Jaremová), MESDEF XXV. ročník, SNM- Etnografické múzeum, Martin, príspevok (RNDr.Mešterová), „Svetový týždeň kozmonautiky“, Hvezdáreň Michalovce -účasť (Semanová), „Chránené územie netopierov a náučný chodník – projekt Nórskeho fondov“, Opáľové bane, Dubník- účasť (Ing. Lobodová, Ing. Jaremová).

Sympózia: „Digitalizácia múzejných zbierok“, Banské múzeum, Banská Štiavnica – účasť (Mgr.Šullová, Ing. Klíma, Ing. Lobodová, Ing. Majerník, Ing. Jaremová).

Workshopy:

„Medzinárodný projekt CESA“, Viedeň (Ing. Labanič, Mgr. Sedláková, Ing. Schwartzová, Mgr. Šoltýsová), „Svetlo, architektúra a expozícia“, Erco v priestoroch SNM, Bratislava (Ing. Klíma, Ing. Lobodová) a následné zabezpečenie tohto podujatia a prezentácie firmami Erco a AV Media v STM Košice (všetci odborní pracovníci).

Školenia

V priestoroch STM boli počas roka 2009 realizované školenia k problematike elektronickej evidencie zbierkových predmetov /katalogizačný modul ESEZ 4G a riadenej múzejnej terminológii (všetci odborní pracovníci).

Spolupráca na projektoch

STM v rámci medzinárodného projektu CESA - interaktívna hra o vedcoch a vynálezcoch Strednej Európy zabezpečilo korekcie a opravy k textom 52 osobností, vypracovalo otázky a námety na pokusy v rámci hry). Pre SAV UEF v Košiciach bola pripravená správa k vyhodnoteniu projektu Od mikrokozmu k poznaniu makrokozmu, čerpaného z fondu APVV MŠ SR. STM participovalo aj na príprave zásobníka projektov do štrukturálnych fondov s Ústavom geotechniky SAV v Košiciach.

Počas roka sa uskutočnili aj pracovné stretnutia k projektu zriadenia múzea-stálej banskej expozície v Spišskej Novej Vsi, k revitalizácii a obnove NKP Solivar a spolusúviacich projektov v areáli NKP so zástupcami Ústavu geotechniky SAV a Mesta Prešov ai.

Externá odborná spolupráca

V rámci externej spolupráce sa uskutočnila návšteva Ponitranskeho múzea, obhliadka výstavy Časomiera a odborná konzultácia, ohľadom prípravy expozície časomernej techniky v kaštieli Budimír. Začali sa práce aj na príprave Breviára železnej cesty pre združenie Stredoeurópska železná cesta.

Príprava odborných posudkov

Bol vypracovaný súdnoznalecký posudok o stave leteckej techniky pre Leteckú fakultu TU v Košiciach. V spolupráci s Pamiatkovým úradom Bratislava boli pripravené odborné posudky k technickým pamiatkam. STM vypracovalo posudok na elektrické indukčné pece, ZŤS Považská Bystrica a ďalších 10 posudkov na historické stroje a zariadenia pre firmy Colmet Slovakia, s.r.o , Považská Bystrica a Merina Trenčín. Pre Národné technické múzeum v Prahe bol vypracovaný posudok na slnečné hodiny. STM dalo odborné stanovisko aj pre Nadáciu Dubnícke páľové bane a odborný posudok pre žiadateľa príspevku z MK SR na projekt Dizajn spotrebnej elektroniky Tesla.

Konzultácie a metodická pomoc

Celkovo bolo poskytnutých 43 konzultácií subjektom štátnej správy, verejnej správy, ale i súkromným osobám k odborným prácam a projektom.

Metodická pomoc bola poskytnutá aj Fakulte Berg Technickej univerzity v Košiciach, Lesníckemu a dre-várskemu múzeu vo Zvolene k technickým pamiatkam, Národnej banke Slovenska pri príprave pamätných mincí o osobnostiach vedy a techniky. Bola poskytnutá konzultácia aj k pripravovanej publikácii Nové kapitoly z dejín dizajnu, VŠVU v Bratislave a pomoc pracovnej skupine pri tvorbe vyhlášky k zákonu 206/2009.

Začiatkom roka boli vypracované metodické pokyny k obsluhu vysokonapäťových exponátov a dynamických energetických strojov v nových expozíciách.

Ostatná odborná činnosť

Bola poskytnutá pomoc pri registrácii združenia Slovenská železná cesta a vykonané práce spojené s jej činnosťou. Uskutočnil sa výber a prefotenie zbierkových predmetov pre kalendár a novoročenku pre agentúru JES. Vypracoval sa odborný popis váh pre Mestské múzeum v Sereďi, pokračovala spolupráca s Mestským úradom Prešov pri tvorbe koncepcie kultúry na roky 2013 – 2018. Uskutočnili sa odborné

lektorské výklady pre špecialistov v elektrotechnike v dynamickej expozícii Sieň elektrických výbojov a konzultácie k danej téme.

Pedagogická činnosť zamestnancov:

V rámci dohody o spolupráci medzi TUKE a STM Košice bola realizovaná výučba z predmetu Dejiny dizajnu pre poslucháčov 4. ročníka Fakulty umenia, katedry dizajnu (Ing. Klíma) a výuka na katedre leteckého inžinierstva, Leteckej fakulty pre Ozbrojené sily SR (Ing.Hájek). Boli spracované 3 oponentské posudky k diplomovým prácam, účasť v komisiách pre štátne záverečné skúšky (inžinierske, bakalárske a magisterské štúdium).

Počas roka pracovníci STM poskytli konzultácie k semestrálnym a diplomovým prácam študentov /Fakulty Berg Fakulty letectva TU v Košiciach, Trnavskej univerzity, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. V STM absolvovali povinnú prax aj študenti 2 ročníka SOŠ podnikania, v NKP Solivar.

Členstvo v zahraničných odborných organizáciách: STM je členom Stredoeurópskej únie technických múzeí (MUT) a Medzinárodnej rady múzeí (ICOM).

Práca v odborných spoločnostiach, komisiách, redakčných radách, poradných orgánoch:

Muzeálna slovenská spoločnosť , Spoločnosť pre uplatňovanie žien vo vede a technike na Slovensku, Slovenská kartografická spoločnosť, Slovenská spoločnosť pre dejiny vied a techniky na Slovensku pri SAV v Bratislave , Predstavenstvo Zväzu múzeí na Slovensku, Redakčná rada časopisu Múzeum, Grantová komisia MK SR (2.2), Muzeana, Slovenská železná cesta, Združenie zlievarní a kováčnicki Slovenska, Združenie Slovenská železná cesta, Vedecké rady a komisie v iných múzeách.

ZAHRANIČNÉ STYKY

STM systematicky buduje vzťahy so zahraničnými partnermi – múzeami technického zamerania. V rámci upevnenia kontaktov s partnermi zapojenými do projektu Európskej železnej cesty a zbierania skúsenosti sa uskutočnili dve pracovné stretnutia so zástupcami nemeckej, slovinskej, rumunskej a maďarskej trasy železnej cesty sa uskutočnili na Výročnom zasadnutí združenia stredoeurópskeho priemyselného dedičstva v Ostrihome v Maďarsku a na Valnom zhromaždení združenia Stredoeurópskej železnej cesty v Leobene v Rakúsku. V rámci prípravy projektu CESA – interaktívna hra o vedcoch a vynálezcoch Strednej Európy boli uskutočnené dve stretnutia vo Viedni s partnermi z MUT (Slovinsko, Maďarsko, Česká republika, Rakúsko). K prehlbovaniu spolupráce prispeli aj stretnutia s partnermi technických múzeí počas zasadnutia CIMUSET v Belehrade a na Valnom zhromaždení a konferencii MUT v Technickom múzeu vo Viedni.

V dňoch 21.- 27. 6. 2009 sa pracovník STM (Ing. Klíma), zúčastnil bavorského hospitačného programu, organizovaného a hradeného Bavorskou štátnou kanceláriou v Mníchove a Norimbergu, oboznámil sa so zbierkami a špecializovanými pracoviskami v siedmych múzeách a centrách orientovaných na techniku a dizajn. Recipročná návšteva z bavorskej strany v minulom roku v STM nebola realizovaná, napriek zaslanému programu hospitácie.

Ako sme už spomínali pri príležitosti 150. výročia narodenia Aurela Stodolu sa uskutočnila medzinárodná konferencia, na ktorej sa zúčastnili aj zástupcovia múzeí z Českej republiky a Maďarska, stretnutie slúžilo k vzájomnej výmene informácií. Pracovné kontakty boli upevňované aj počas stretnutí na ďalších odborných podujatiach v Technickom múzeu v Brne a Národnom technickom múzeu v Prahe.

Zo vzácných návštev, ktoré navštívili STM môžeme spomenúť návštevu Ministerov zahraničných vecí SR a Rakúska pána Miroslava Lajčáka a pána Michaela Spindelegger v Múzeu dopravy v Bra-

tlavce. O vynikajúcej reprezentácii Slovenska svedčí aj ďakovný list ministra zahraničných vecí SR Miroslava Lajčáka v múzeu.

V súvislosti s prezentáciou histórie slovenskej vedy a techniky v zahraničí prostredníctvom putovnej výstavy „Osobnosti vedy a techniky na Slovensku sa uskutočnil vývoz výstavy do Srbska a nadväzovali sa ďalšie kontakty so slovenskými veľvyslanectvami. Boli vypracované aj námety pre bilaterálne rokovania na rozšírenie spolupráce STM s ďalšími technickými múzeami a zahraničnými inštitúciami na úrovni MK SR.

Z plánovaných zahraničných ciest sa nepodarilo uskutočniť študijné cesty a pobyty pre získavanie informácií v súvislosti s prípravou nových expozícií. Veríme, že sa ich podarí zrealizovať v roku 2010.

Za účelom propagácie slovenskej kultúry a získania nových poznatkov zo zahraničia sa uskutočnilo 13 pracovných ciest, v počte 27 osôb na 54 dní v celkovom náklade 6.367 €.

RIADENIE

Pre zabezpečenie plnenia úloh a informovanosti sa počas roka vykonávali pravidelné pracovné porady na všetkých stupňoch riadenia. Pre riešenie a spracovanie konkrétneho projektu, koncepčného materiálu alebo dokumentu, ktoré si vyžiadali širšie odborné znalosti zasadali pracovné teamy odborných pracovníkov a špecialisti z externých kruhov. Poradné orgány riaditeľa : Komisia pre tvorbu zbierok a Kategorizačná komisia, Inventarizačná komisia, Škodová a likvidačná komisia a Kabinet pre dejiny vedy a techniky, Vedecká a ústavná rada zasadala nepravidelne. Riadenie počas roka bolo zabezpečované aj prostredníctvom sústavy smerníc, príkazov a metodických pokynov z úrovne riaditeľa STM a MK SR.

KONTROLA

V roku 2009 sa kontrolná činnosť v STM riadila schváleným plánom, v členení na jednotlivé polroky. Cieľom kontrolnej činnosti bolo preveriť skutočný stav v porovnaní so stavom plánovaným a vyjadriť prípadné odchýlky od tohto stavu a to už v štádiu, kedy prípadné nedostatky nemajú za následok vznik škôd väčšieho rozsahu. Do kontrolnej činnosti sú zapájaní tiež zamestnanci iných útvarov múzea.

1. Oblasť ekonomickej kontroly

a) inventarizácia peňažných prostriedkov v hotovosti a cenín

Inventarizácie peňažných prostriedkov v hotovosti a cenín sú vykonávané v pravidelných štvrtročných intervaloch v súlade so zákonom č. 431/2002 o účtovníctve. Predmetom inventarizácie je pokladničná hotovosť, poštové známky, stravné lístky, vstupenky a ďalšie prísne zúčtovateľné tlačivá, ako aj skutočnosť, či osoby, ktoré prichádzajú s nimi do styku majú uzatvorené platné dohody o hmotnej zodpovednosti a či skutočný stav súhlasí so stavom účtovným. Inventarizáciu vykonáva dvojčlenná komisia a jej výsledok odsúhlasuje referent všeobecnej účtárne. V roku 2009 boli vykonané štyri inventarizácie, pri ktorých neboli zistené rozdiely medzi účtovným a skutočným stavom.

2. Oblasť správy a ochrany majetku štátu v správe STM

a) dodržiavanie predpisov o ochrane pred požiarmi

Predmetom týchto kontrol je preveriť dodržiavanie povinností a plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarmi a požiarnej prevencii. V priebehu roka 2009 nebola od 20. 2. z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti technika PO táto funkcia vykonávaná až do 12. 6. 2009, kedy bol prijatý nový zamestnanec na dobu určitú počas PN. Po svojom nástupe pokračoval vo vykonávaní preventívnych kontrol.

V hodnotenom období bolo vykonaných celkom 7 kontrol zameraných na dodržiavanie predpisov na úseku pred požiarmi a to v:

- Múzeu dopravy v Bratislave,
- Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej,
- dve kontroly v Kaštieli v Budimíre,
- dve kontroly v Múzeu Kinematografie v Medzeve,
- Múzeu letectva v Košiciach.

Pri týchto kontrolách neboli zistené závažné nedostatky. V Kaštieli Budimír pri prvej kontrole bolo zistené, že neboli opravené komínové telesá komína č. 1 a 2 a pri druhej kontrole už bolo konštatované, že tento nedostatok bol odstránený a bola vykonaná oprava komínových telies a zároveň skúška a čistenie komínov. V Múzeu kinematografie v Medzeve bol pri kontrole vykonaný aj cvičný požiarne poplach, ktorým bola preverená účinnosť opatrení v požiarne evakuačnom pláne.

3. Vybavovanie sťažností a podnetov od občanov

V priebehu hodnoteného obdobia neobdržala organizácia žiadnu sťažnosť, či podnet od občanov.

4. Oblasť ostatnej kontroly

V hodnotenom období boli vykonané dve kontroly a to v objekte na Hlavnej č. 88 a spoločenská previerka za účasti zástupcu odborovej organizácie. Bolo zistené, že nie sú vyhlásené rizikové pracoviská, nie sú viditeľne vyznačené prvé a posledné schody na schodištiach, nekompletné vybavenie lekárničiek, absencia kontroly regálov, Sieň elektrických výbojov nemá spracované miestne prevádzkové predpisy a lektorky neboli odborne zaškolené pre prezentovanie a taktiež nemajú školenie prvej pomoci. Na odstránenie nedostatkov bol vydaný príkaz riaditeľa s určením nositeľa zodpovednosti a termínu odstránenia nedostatkov.

5. Oblasť vonkajšej kontroly

V mesiaci januári bola z úrovne Krajského riaditeľstva PZ v Košiciach, oddelením súkromných bezpečnostných služieb vykonaná kontrola dodržiavania povinností ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti alebo na jeho základe fyzickým osobám a právnickým osobám. Vykonanou kontrolou bolo zistené porušenie zákona spočívajúce v tom, že u zamestnancov vykonávajúcich strážnu službu boli na preukázanie bezúhonnosti a spoľahlivosti predložené výpisy z registra trestov a nie odpisy, ako to požaduje zákon. Za toto porušenie bola voči organizácii uplatnená pokuta vo výške 30 Eur. Na odstránenie nedostatkov bol vydaný príkaz riaditeľa a uplatnený finančný postih voči personalistke múzea vo výške 50 % z uloženej pokuty.

V mesiaci decembri bola z úrovne Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Košiciach vykonaná komplexná protipožiarna kontrola. Pri tejto kontrole boli zistené nedostatky administratívneho charakteru (neaktuálne čísla pohotovostnej služby elektrárne, plynárne v Požiarnych poplachových smerniciach, chýbajúci podpis a uvedenie mena technika požiarnej ochrany), ďalej vady požiarne uzáverov dverí, ktoré sa automaticky neuzavrú, použitá nesprávna farba (čierna) pre označenie tlačidlových hlásičov požiaru, nesprávne umiestnený hasiaci prístroj v dielni. Na odstránenie nedostatkov bol vydaný príkaz riaditeľa s určením nositeľa zodpovednosti a termínu odstránenia nedostatku. Organizácii nebola uložená pokuta ani uplatnený žiadny iný postih.

PERSONÁLNY ROZVOJ

Personálna skladba zamestnancov Slovenského technického múzea sa v priebehu roka 2009 výrazne nezmenila. Problém zabezpečovania návštevníckej prevádzky v Múzeu letectva, ktorý múzeum avizovalo už v rokoch 2003 – 2004 po jeho prvom sprístupnení, bol aj v roku 2009 riešený prijímaním

lektorov a dozorcov na dohodu o vykonaní práce. Toto riešenie sa z dôvodu prísneho limitu odpracovaných hodín neukazuje ako výhodné dlhodobé riešenie, aj z dôvodu nemožnosti zabezpečenia vysokej profesionálnej úrovne lektorských služieb týmito dočasnými zamestnancami. V Múzeu letectva je naďalej praktizovaná sezónna prevádzka v trvaní apríl - december.

Rozšírenie prevádzkových objektov STM o Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve bolo operatívne riešené prijatím 1 zamestnanca. STM bude musieť nevyhnutne prevádzkovať tejto pobočky riešiť prijatím minimálne ešte 1 zamestnanca s pracovným zaradením správca a lektor.

Už v predchádzajúcom období STM konštatovalo stále narastajúce nároky na odborných i THP zamestnancov múzea v súvislosti s novo prenikajúcimi problematikami súvisiacimi, či už s presadzovaním sa výpočtovej techniky v každej činnosti, či tlakom na vyhľadávanie aj iných zdrojov financovania než zo štátneho rozpočtu alebo uvedomovaním si potreby neustáleho skvalitňovania a najmä profesionalizácie múzejnej práce. Tieto nároky sa nedarí zvládať trendom, ktorý nastúpil z predchádzajúcich rokov a to kumuláciou pracovných miest k čomu múzeum pristúpilo v súvislosti s tlakom na znižovanie stavu zamestnancov aj za skutočnosti, že boli podstatne rozšírené prevádzkové objekty múzea.

V roku 2009 bol **priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách 72**, z toho **odborných zamestnancov 37**.

Podľa zaradenia na úseku riaditeľa pracovalo 12, na úseku hlavnej činnosti 32 a na úseku ekonomicko-prevádzkovej činnosti 28 zamestnancov. Vekový priemer je 51 rokov.

Vysokoškolské vzdelanie si doplňovali 3 zamestnanci. Podpora profesionálneho rastu bola realizovaná prostredníctvom podpory účasti na rôznych kurzoch, seminároch, školeniach a pod., ktorých sa zúčastňovali zamestnanci všetkých úsekov.

MATERIÁLNO - TECHNICKÝ ROZVOJ

V priebehu roka 2009 došlo k realizácii schválených modernizácií a rekonštrukcií expozícií múzea v rámci riešenia prioritných projektov. V mesiaci 02/2009 bola dokončená expozícia „Vývoj geodetickej techniky a kartografie“ v objekte Košice, Hlavná 90. V Múzeu J. M. Petzvala v Spišskej Belej bola dokončená celková rekonštrukcia a v mesiaci 05/2009 bola otvorená nová expozícia "Fotografickej a kinematografickej techniky". V rámci II. etapy bola ukončená „Reinštalácia expozície energetického oddelenia Aurela Stodolu" s uvedením do prevádzky v mesiaci 05/2009. V priebehu II. polroka 2009 sa uskutočnili investičné práce na novo zahájených akciách:

- Modernizácia expozície hutníctva na Slovensku
- Rekonštrukcia TP Hámor Medzev - II. etapa
- Asanácia dvorného traktu Hlavná 90 Košice a rekonštrukcia vonkajšej fasády.

Práce sú v štádiu rozpracovania, k ich ukončeniu dôjde v priebehu I. polroka 2010. Na objekte "Garáže" v Múzeu letectva v Košiciach v rámci opráv a údržby boli vykonané práce v objeme 18 532,- EUR, s rozšírením expozície automobilovej dopravy. V Kaštieli Budimír bola vykonaná oprava komínových telies v čiastke 6 919,-EUR a inštalovaný kamerový systém ochrany daného objektu. Z vlastných zdrojov bolo obstarané služobné motorové vozidlo CITROËN Berlingo v hodnote 9 645,-EUR na prevoz komponentov výstav a prevádzkové potreby múzea. V rámci pridelených účelovo určených prostriedkov bol čerpaný bežný transfer vo výške 5 900,-EUR na modernizáciu expozície astronómie a technického vybavenia planetária. Expozícia bola vybavená novým astronomickým ďalekohľadom Celestron, ďalekohľadom na pozorovanie Slnka Coronado a multifunkčným kompaktným svetelným pozorovacím prístrojom. Pre účely premietania bol pre expozíciu obstaraný PC Prestigio, projektor Acer X1230K a elektrické premietacie plátno. Taktiež boli zakúpené náhradné súčiastky od firmy Zeiss pre planetárium - prístroj ZKP II inštalovaný v roku 1982. Potreby materiálového zabezpečenia múzea boli realizované priebežne v rámci rozpočtových zdrojov na bežné výdavky.

Náklady na vybrané, rozhodujúce činnosti STM

/v EUR/

Činnosť / produkty organizácie	Náklady na činnosť / produkty celkom	Náklady kryté z		
		Bežného transferu	Tržieb a výnosov	Z iných Zdrojov
Výstavná a expozičná činnosť	437 789	359 156	65 171	13 462
Prezentačná a propagačná činnosť	73 538	71 202	346	1 990
Prevádzkové režijné náklady	581 735	488 822	92 913	-
Opravy a údržba	52 148	46 933	5 215	-
Odpisy HIM	92 765	67 615	25 150	-
Iné ostatné náklady	93 236	93 236		
Čerpanie nákladov tr 5	1 331 211	1 126 964	188 795	15 452
Úspora čerpania bež. transferu	410	-	410	-
Spolu výnosy tr 6	1 331 621	1 126 464	189 205	15 452

Činnosť / produkty organizácie	Kapitálové výdavky celkom	Kryté z		
		Kapit. transfer r. 2009	Kapit. výdavky Presun r. 2008 zdroj 1317	Vlastné zdroje
Vývoj geodet. techniky a kartografie	17 453,36		17 453,36	
Expozícia Múzeum Sp. Belá	21 281,69		21 281,69	
Expozícia Energet. odd. A. Stodolu	43 000,00	43 000,00		
Rekonštr. objektu TP Hámor Medzev	21 869,71	21 869,71		
Asanácia dvorný trakt, Rekonštr. Hlavná 90	75 080,83	75 080,83		
Veľkopošný depozitár a reštaurátorské dielne	8 599,34	8 599,34		
Modernizácia exp. hutníctva	22 567,16	22 567,16		
Akvizície zbierkových predmetov	70 000,00	70 000,00		
Obstaranie motor. vozidla CITROËN	9 645,00			9 645,00
NKP Solivar, Sklad soli – projekty	72 304,40			72 304,40
Exp. elektrotechnika a energetika	3 319,40			3 319,40
Obstaranie PC	9 771,64			9 771,64
Spolu kapitálové výdavky	374 892,53	241 117,04	38 735,05	95 040,44

5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Listom Ministerstva kultúry č. MK-1783/2009-102/539 zo dňa 21.1.2009 bol zaslaný rozpis záväzných ukazovateľov na rok 2009. Na prevádzkovú činnosť bol schválený bežný transfer vo výške 942 807,- €. Na vykrytie zvýšených prevádzkových nákladov organizácia rozpočtovala vlastné výnosy vo výške 115 979,-€čo je podiel z celkového rozpočtu 11,0 %.

Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu bol v priebehu roka upravovaný týmito rozpočtovými opatreniami:

Rozpočtové opatrenie		úprava rozpočtu v EUR	
		Bežný transfer	Kapitálový transfer
Schválený rozpočet		942 807	-
RO č. 1	Zvýšenie rozpočtu, účelovo určené - program 08T0103 - Medzinárodná konferencia príležitosti 150. výr. narodenia A. Stodolu	3 000	
	08T0104 - Osobnosti vedy a techniky na Sloven-	5 000	

	sku výstava v Srbsku		
RO č. 2	Zníženie rozpočtu záväzných ukazovateľov v kategórii tovary a služby	- 18 856	
RO č. 3	Zvýšenie rozpočtu, účelovo určené – program 08T0103 – Ocenenie „Múzeum roka 2008“	1 660	
RO č. 4	Zvýšenie rozpočtu, účelovo určené – program 08T0108 – Modernizácia expozície astronómie a technického vybavenia planetária	5 900	
RO č. 5/KV	Zvýšenie rozpočtu v kapitole výdavky v programe 08T0108 – Stratégia rozvoj múzeí a galérií	-	481 600
RO č. 6/KV	Zvýšenie rozpočtu kapitál. výdavkov – program 08T0106 – Akvizícia zbierkových predmetov	-	70 000
RO č. 7	Zvýšenie rozpočtu záväzných ukazovateľov v kategórii tovar a služby, zúčtovanie kultúrnych poukazov	8 482	
RO č. 8	Zvýšenie rozpočtu záväzných ukazovateľov v kategórii tovar a služby, zúčtovanie kultúrnych poukazov	6 483	
Upravené ukazovatele rozpočtu na rok 2009		954 476	551 600

Prehľad plnenia ukazovateľov rozpočtu za rok 2009:

Tabuľka č. 5.5.1

v EUR

	Ukazovateľ	Skutočnosť 2008	Schválený rozpočet 2009	Upravený rozpočet 2009	Skutočnosť 2009	Z toho z transferu r. 2009	% čerpania 4:3
a	B	1	2	3	4	5	6
B e ž n ý t r a n s f e r	Výnosy spolu (6..)	1 123 282	1 058 786	1 622 055	1 331 621	1 126 964	82,1
	Z toho:						
	Prevádzková dotácia (681 + 682)	962 657	942 807	1 506 076	1 126 964	1 126 964	74,8
	Tržby za predaj (602 + 604 + 648)	127 166	115 979	115 979	139 139	-	120,0
	Z toho						
	Tržby z prenájmu	65 326	72 993	73 993	76 671	-	105,0
	Iné ostatné výnosy a tržby (652 + 683 + 687)	33 459	-	-	65 518	-	-
	Náklady spolu (5..)	1 123 249	1 058 786	1 070 455	1 331 211		124,6
	Z toho:						
	Spotrebované nákupy (50)	140 311	192 357	181 168	182 563		100,8
Služby (51)	129 224	125 243	126 014	146 354		116,1	
Z toho:							
Reprezentačné (513)	1 295	1 494	1 219	1 502		123,2	
Osobné náklady (52)	657 339	713 632	739 647	733 362		99,2	

	Z toho: Mzdové náklady (521)	461 761	501 428	521 410	516 630		99,1
	Dane a poplatky (53)	11 120	10 200	11 011	11 825		107,4
	Ostatné náklady (54)	19 352	10 464	5 725	112 767		1 969,7
	Odpisy, predaný majetok, rezervy.. (55)	149 738	-	-	137 450		-
	Z toho: Odpisy N a HIM (551)	82 620	-	-	92 765		-
	Splatná daň z príjmov (591)	16 165	6 890	6 890	6 890		100,0
	Hospodársky výsledok (+/-)	+ 33			+ 410		
	Ukazovateľ	Skutočnosť 2008	Schválený rozpočet 2009	Upravený rozpočet 2009	Skutočnosť 2009	Z toho z transferu r. 2009	% čerpania 4:3
a	B	1	2	3	4	5	6
K a p i t á l o v ý t r a n s f e r	Nákup NIM a HIM – spolu	325 433		551 600	365 122	241 117	
	Z toho menovite:						
	Nákup zbierok	23 236		70 000	70 000	70 000	100,0
	Rekonštrukcia Hangáru V, Košice	59 749					
	Reinštalácia expozície Múzeum Petzvala	51 750			21 277		
	Rekonštrukcia objektu Hámor Medzev	51 450		102 900	21 870	21 870	21,3
	Vývoj geodet. techniky a kartografie	65 525			17 460		
	Reinštalácia exp. A. Stodolu	31 534		43 000	43 000	43 000	100,0
	Exp. elektrotechnika a energetika	33 194					
	Plynofikácia objektu Múzeum Medzev	8 995					
	Asanácia dvoreného traktu, rekonštrukcia Hlavná 90			100 000	75 081	75 081	75,1
	Bezbariérový vstup do expozícií			100 000			
	Centrum slovenských trás, Huta Karol Vlachovo			26 000			
	Veľkoplošný depozitár a reštaurátorské dielne			62 700	8 559	8 559	13,7
Modernizácia expozície Hutníctvo na Slovensku			47 000	22 567	22 567	48,0	
	VLASTNÉ ZDROJE:						

Exp. elektrotechnika a energetika				3 319		
NKP Solivar, Sklad soli				72 304		
Obstaranie motorového vozidla CITROËN				9 645		
				9 772		

PREVÁDZKOVÁ ČINNOSŤ

Na prevádzkovú činnosť bol po rozpočtových úpravách schválený bežný 954 476,- €, ktorý bol čerpaný v plnej výške. Vlastné výnosy rozpočtované na krytie prevádzkových potrieb vo výške 115 979,- € boli v skutočnom plnení dosiahnuté v objeme 139 139,- € v štruktúre:

Ukazovateľ	Rozpočet v EUR	Skutočné plnenie v EUR
Tržby zo vstupného do expozičných priestorov múzeí	42 986	62 253
Tržby z predaja propagačných materiálov	-	215
Tržby z prenájmu nebytových, výstavných priestorov a múz. exponátov	72 993	71 850
Iné ostatné výnosy	-	4 821
Spolu vlastné výnosy	115 797	139 139

U tržieb zo vstupného bol zaznamenaný vyšší príjem oproti rozpočtu, ale aj v medzioročnom porovnaní. Oproti roku 2008 vzrástli tržby zo vstupného o 2 438,- €.

Najvyššie tržby boli dosiahnuté v Múzeu dopravy v Bratislave 22 400,- €, za expozície a výstavy v Košiciach 18 704,- €, Múzeum letectva v Košiciach 8 953,- € a NKP Solivar 8 767,- €.

V priebehu roka 2009 bola sprístupnená expozícia automobilovej dopravy priestoroch Múzea letectva v Košiciach.

V rámci projektu „Kultúrne poukazy 2009“ STM Košice odovzdali žiaci základných a stredných škôl celkovo 14 965 ks poukazov v celkovej hodnote 14 965,- €.

Na podporu prevádzkových potrieb múzea v priebehu roka 2009 boli získané výnosy od ostatných subjektov vo forme darov, sponzorstva, reklám a grantov v celkovom objeme 15 452,- €.

Na činnosť STM Košice boli v roku 2009 vynaložené náklady v celkovej výške 1 331 211 €

V medzioročnom porovnaní vývoj v čerpaní nákladových položiek bol nasledovný:

- **spotrebované nákupy** – celkom v objeme 182 563,- €, čo je nárast 130,1 % v objeme 42 252,- €
V spotrebe materiálu došlo k nárastu oproti roku 2008 o 15 931,- €, v spotrebe energií všetkých druhov o 26 387,- €.
- **náklady na služby** – čerpanie celkom v objeme 146 354,- €, čo je indexný nárast 113,2 %. Nárast medzioročne najmä v položkách opravy a udržiavanie o 25 626,- €. V položkách výdavky na cestovné došlo k nižšiemu čerpaniu o 2 416,- €, u ostatných služieb o 6 287,- €.
Náklady na reprezentáciu vo výške 1 502,- € boli vyššie oproti roku 2008 o 207,- €.
- **základné mzdy, príplatky k základným mzdovým tarifám a odmeny** – v roku 2009 boli čerpané v objeme 516 630,- €, čo je nárast oproti roku 2008 o 54 869,- €. V objemetarifných platov boli premetnuté mzdové tarify podľa zákona o verejnej službe a valorizácie základných miezd k 1.1. 2009. V pohyblivej zložke miezd boli zúčtované odmeny vo výške 38 059,- €, čo je oproti roku 2008 nárast s indexom 100,4 %.
Priemerná mzda pracovníka činila 610,- €, čo je oproti roku 2008 nárast o 16,- € s indexom 1027 %.

- **náklady na dane a poplatky** – sú zúčtované vo výške 11 825,- €, čo je nárast oproti roku 2008 o 705,- € Samosprávam miest a obcí bola odvedená daň z nehnuteľností v celkovej výške 10 641,- €. Ostatné dane, poplatky, cestné karty a iné činili 1 184,- €.
- **náklady na odpisy HIM** – narástli progresívne zavedených ukončených investičných akcií. Tvorba odpisov v objeme 92 765,- € je vyššia oproti roku 2008 o 10 145,- €.
- **ostatné náklady** - sú zúčtované v objeme 112 216,- €. Hlavnú položku tvoria náklady na obstaranie zbierkových predmetov vo výške 93 236,- €, náklady na krátenie odpočtu DPH 14 246,- €, náklady na poistenie motorových vozidiel 2 748,- € a poplatky za rozhlas a TV 956,- €.
- **náklady na účte 552 – tvorba zákonných rezerv z prevádzkovej činnosti** – boli zúčtované v objeme 40 628,- €
 - z toho: zákonné rezervy na dovolenku 40 426,- €
 - zákonné rezervy na odchodné 8 783,- €
 - rezerva na súdne rozhodnutia 419,- €
 - ostatné rezervy 11 000,- €
- **náklady na účte 557 – tvorba zákonných opravných položiek z prevádzkovej činnosti** – sú tvorené vo výške 4 057,- € k opravným položkám k pohľadávkam.
- **náklady na daň z príjmov** – sú odvedené do štátneho rozpočtu vo výške 6 890,- €, čo je pokles oproti roku 2008 o 9 275,- € v indexovom vyjadrení 42,6 %.

INVESTIČNÁ ČINNOSŤ

V upravenom rozpočte na rok 2009 boli schválené kapitálové výdavky v programe 08T0108 – Stratégia rozvoja múzeí a galérií vo výške 481 600,- € a na akvizície zbierkových predmetov 70 000,- €.

Kapitálové transfery boli čerpané celkom vo výške 241 117,04 €. So súhlasom MKSR boli pridelené prostriedky vo výške 310 482,96 € presunuté na čerpanie v rozpočtovom roku 2010.

Finančné zdroje nevyčerpané v roku 2008 na expozíciu „Vývoj geodetickej techniky a kartografie“ vo výške 17 453,36 € a expozíciu v Múzeu Spišská Belá v čiastke 21 281,69 € boli dčerpané, expozície boli otvorené pre verejnosť v mesiaci februári a máji 2009.

Z vlastných zdrojov bolo realizované obstaranie motorového vozidla CITROËN Berlingo vo výške 9 645,- €, projektov na investičnú akciu NKP Solivar – sklad soli v objeme 72 304,40 €, ako aj dokončenie expozície elektrotechnika a energetika v čiastke 3 319,39 €.

Schválené kapitálové transfery a ich čerpanie v roku 2009 /v EUR/

Akcia	č. programu	Upravený Rozpočet na r. 2009	Čerpané v r. 2009
Akvizícia zbierkových predmetov	08S0106	70 000,00	70 000,00
Reinštalácia expozície Energet. odd. A. Stodolu	08T0108	43 000	43 000
Rekonštrukcia objektu TP Hámor Medzev II. etapa	08T0108	102 900	21 869,71
Asanácia dvorného traktu, rekonštrukcia objektu Hlavná 90	08T0108	100 000	75 080,83
Bezbariérový vstup do expozícií	08T0108	100 000	-
Centrum slovenských trás, Huta Karol Vlachovo	08T0108	26 000	-
Veľkoplošný depozitár a reštaur. dielne	08T0108	62 700	8 599,34
Modernizácia expozície Hutníctvo na Slovensku	08T0108	47 000	22 567,16
Spolu		551 600	241 117,04

Čerpanie kapitálových výdavkov z roku 2008, presunuté na rok 2009, zdroj 1318

Akcia	č. programu	Čerpané v r. 2009
Vývoj geodetickej techniky a kartografie	08T0108	17 453,36
Expozícia Múzeum J. M. Petzvala Sp. Belá	08T0108	21 281,69
Spolu		38 735,05

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

Činnosť STM (hlavné sídlo v Košiciach, vysunuté pracoviská – Múzeum letectva v Košiciach, Múzeum dopravy v Bratislave, Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej, Kaštieľ v Budimíre, NKP v Solivare, Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve) je v záujme riadneho a plynulého zabezpečovania svojho poslania a činnosti zabezpečovaná prostredníctvom hlavných organizačných úsekov, ktorými sú:

úsek riaditeľa - 12 zamestnancov (v tom riaditeľ múzea) k 31.12.2009

zabezpečuje koordináciu a jednotnosť postupu a činnosti všetkých úsekov STM pri vykonávaní plánovacej, vyhodnocovacej, rozborovej a kontrolnej činnosti (ide o agendu právnu, kontrolnú personálnu, obranu, bezpečnosť a ochranu, utajované skutočnosti, rozmnožovňu, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, protipožiarnu a energetickú, agendu zahraničných stykov a rešerší, agendu informatika a bezpečnostného správcu, agendu konzervátor a reštaurátor - reštaurovanie, konzervovanie

úsek hlavnej (odbornej) činnosti - 32 zamestnancov (v tom námestníčka pre hlavnú činnosť)

je nositeľom štatutárnych odborných úloh STM - budovanie a rozširovanie zbierkového fondu hmotných dokumentov o vývoji techniky a exaktných vied na Slovensku ako aj o podiele Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky, evidencia zbierkového fondu STM, ochrana, odborné spracovanie, prezentácia zbierkového fondu, budovanie odbornej knižnice, vzdelávacia, kultúrno-výchovná, popularizačná a propagačná činnosť, poskytovanie informačných, odbornopora-denských a ďalších odborných služieb pre iné subjekty, spolupráca na vedecko-výskumnej činnosti iných inštitúcií a riešenie vlastných výskumných úloh

úsek ekonomicko-prevádzkový - 28 zamestnancov (v tom námestník pre ekonomickú a prevádzkovú činnosť)

zabezpečuje prevádzku STM a hospodársko-údržbársku činnosť (vypracováva koncepcie rozvoja, plány a rozpočty STM tak, aby vecne a termínovo zabezpečovali plnenie plánu hlavných úloh a ostatných úloh, zabezpečuje ochranu majetku štátu v správe STM, sleduje dodržiavanie ekonomických ukazovateľov, vypracováva materiály, správy a rozborov týkajúce sa hospodárenia STM, kontroluje vecné, finančné a časové plnenie plánovaných a prikázaných úloh, zabezpečuje verejné obstarávanie tovarov, verejných prác a služieb s platnými predpismi, zabezpečuje dopravnú činnosť, investičnú činnosť, materiálno-technické zabezpečenie, opravu a údržbu objektov, vedenie pokladničnej, mzdovej a finančnej agendy).

Prehľad o počte a štruktúre zamestnancov k 31.12.2009

Priemerný prepočítaný evidenčný počet zamestnancov – 68.

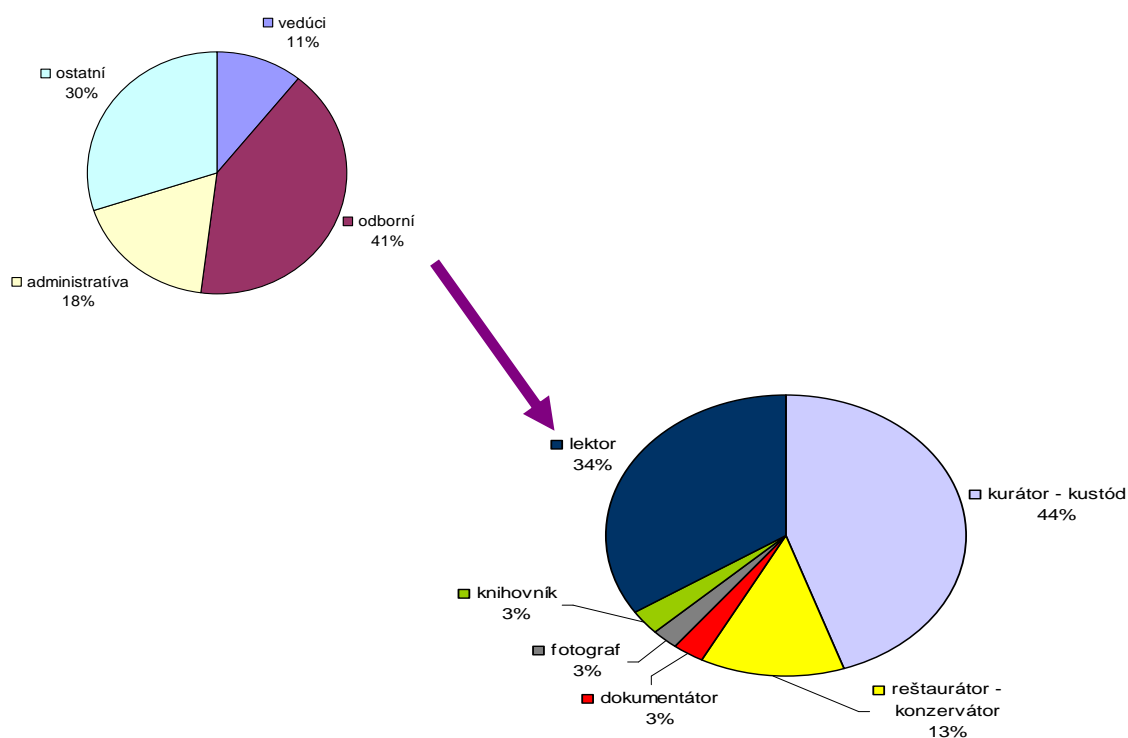
Fyzický stav k 31.12.2009 – 73 zamestnancov

Personálny rozvoj	VH	V	ÚS	SO	Z	Spolu
Kurátori spolu	1	13	3	0	0	17
z toho	Prírodné vedy	0	1	0	0	1
	Technické vedy	1	11	3	0	15
	Spoločenské vedy	0	1		0	1
Lektori	0	2	11	0	0	13
Dokumentátori	0	0	1	0	0	1

Knihovníci	0	0	1	0	0	1
Reštaurátori	0	0	5	0	0	5
THP	0	7	5	1	0	13
Fotografi	0	0	1	0	0	1
Ostatní	0	1	7	10	4	22
Počet zamestnancov spolu	1	23	34	11	4	73
Z toho ženy	0	9	23	3	4	39
Z toho ZPS			2			2

Štruktúra pracovného zaradenia zamestnancov

Vedúca úroveň	funkcie odborného úseku						Administratíva	Ostatní
	kurátor - kustód	reštaurátor	dokumentátor	fotograf	knihovník	Lektor		
8 zamestnancov								
	17	5	1	1	1	13	13	22
Z toho ženy	8	1	1	0	1	10	9	9
Z toho ZPS	0	0	0	0	0	1	1	2
S p o l u			38				13	22

Veková štruktúra zamestnancov

do 20 rokov	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	nad 60 rokov
0	3	9	17	31	13
Z toho ženy	3	4	12	14	6
Z toho ZPS	1			1	2

V priebehu roku 2009 bolo do pracovného pomeru prijatých nových 12 zamestnancov, odišlo 5 zamestnancov. V organizácii bol v roku 2009 týždenný fond pracovného času 37,5 hod., s pružnou pracovnou dobou od 7,00 - 8,00 do 15,00 - 16,00 hod.

Prehľad o uvoľnených zamestnancoch

Dôvod	spolu	z toho ženy	z toho ZPS
Dohoda	3	2	2
Výpoveď zo strany zamestnanca			
Výpoveď zo strany zamestnávateľa	0	0	
Zrušenie prac.pomeru v skúšobnej dobe	2	2	1
Iné (SD star.dôchodok, ID invalid.dôch. doba určitá			
s p o l u	5	4	3

Prehľad o prijatých zamestnancoch

S p ô s o b	spolu	z toho ženy	z toho ZPS
Z Úradu práce	4	4	1
Konkurzy			
Inak	8	3	3
S p o l u	12	7	4

PERSONÁLNY PLÁN na rok 2009 a jeho plnenie

Vysokoškolské vzdelanie si doplňovali 3 zamestnanci: Bc. Duchoň, Bielačková, Timočková (ZPS) Bezplatná prax bola poskytnutá 2 študentom na úseku hlavnej činnosti a úseku ekonomickom. Povinný podiel zamestnania občanov so ZPS plníme v intenciách zákona t.j. nad 3,2 %. Na skrátený pracovný úväzok pracovalo v roku 2009 v priemere 13 zamestnancov

STM dbá o odborný rast svojich zamestnancov. Mnohí sa v roku 2009 zúčastnili rôznych seminárov, školení a kurzov.

Odborný rast zamestnancov	Počet zúčastnených	Z toho ženy
Digitalizácia fotografie	1	
Digitalizácia múzejných zbierok	5	3
Školenie – mzdová a personálna problematika	2	1
Školenie – „Authority“	16	10
Školenie ESEZ 4 G	18	10
Školenie – ochrana osobných údajov	3	2
Školenie vodičov	1	
Školenie – cestovné príkazy	1	1
Školenie – obsluha motorových vozíkov	2	
Školenie – ročné zúčtovanie	1	1
Školenie BOZP	57	30
Zaškolenie obsluhy EPS	1	
Školenie – konsolidácia účt. závierky	2	1
Školenie – verejné obstarávanie	2	1
Školenie – ochrana pred požiarimi	1	
Školenie - obsluha EPS	1	
Školenie – bezpečnostný výcvik	4	
Školenie– rozpočtové pravidlá ekonomickej klasifikácie	1	1

Lekárska starostlivosť o zamestnancov je zabezpečovaná vstupné a preventívne lekáorskými prehliadkami pracovnou zdravotnou službou: vstupných a preventívnych prehliadok sa zúčastnilo 10 zamestnancov v celkovej finančnej hodnote 411,92 €

7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

Hlavné ciele organizácie sú stanovené z hlavného poslania STM v súlade so zriaďovacou listinou. Ako celoslovenská špecializovaná múzejná inštitúcia je STM zameraná dlhodobo na dokumentáciu a prezentáciu dejín vied a techniky na Slovensku. Hlavné ciele sú formulované v strednodobom výhľade V jednotlivé oblasti múzejnej činnosti sú rozpracované v Pláne hlavných úloh pre rok 2009.

Aj v roku 2009 bol dôraz kladený na prioritné úlohy organizácie. V jednotlivých oblastiach činnosti za hlavné výstupy považujeme plnenie nasledovných úloh:

- Zabezpečenie plánovanej akvizície zbierkových predmetov.
- Dokončenie expozície „Sieň elektrických výbojov“.
- Realizácia novej expozície Vývoj geodetickej techniky a kartografie.
- Dokončenie rekonštrukcie a realizácia modernizácie expozície „ v Múzeu J.M. Petzvala.
- Pokračovanie realizácie rekonštrukcie objektu Hámor Medzev - II. etapa.
- Dokončenie modernizácie expozície Energetického oddelenia A. Stodolu.
- Modernizácia expozície astronómie a technického vybavenia planetária.
- Čiastočná realizácia I. etapy modernizácie expozície Hutníctvo na Slovensku.
- Zabezpečenie medzinárodnej konferencie pri príležitosti 150. výr. narodenia A. Stodolu v Košiciach.
- Zabezpečenie odborného seminára pri príležitosti 10. výročia Múzea dopravy v Bratislave.
- Prezentácia putovnej výstavy „Osobnosti vedy a techniky na Slovensku „, v Srbsku.
- Získanie zvýšeného počtu kultúrnych poukazov oproti roku 2008.
- Realizácia asanácie dvoreného traktu a čiastočná rekonštrukcia objektu Hlavná 90 v Košiciach .
- Vypracovanie projektu pre Veľkoplošný depozitár a reštaurátorské dielne.
- Vypracovanie projektu pre Sklad soli v NKP Solivar, Prešov.
- Obstaranie motorového vozidla CITROËN v rámci šrotovného.
- Obstaranie PC do školiacej miestnosti pre zamestnancov inštitúcie v rezorte MK SR a VUC KSK.

Konkrétny prehľad stanovených cieľov do budúcnosti a prehľad plnenia úloh a vytýčených cieľov STM za rok 2009 je formulovaný v časti 2, 4 a 5 tejto výročnej správy.

8. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V ROKU 2009

STM je príspevková organizácia celoštátneho významu zriadená MK SR. Jeho unikátne a nezastupiteľné miesto je najmä v tom, že komplexne dokumentuje vývoj vedy a techniky na Slovensku.

STM využíva na svoje celospoločenské poslanie a plnenie úloh celoštátneho významu a realizáciu svojich aktivít v rôznych oblastiach činnosti tu uvedené finančné zdroje. V rozhodujúcej miere v roku 2009 to bol zvýšený **príspevok zo štátneho rozpočtu** vo výške 954.476,- € . Ďalším finančným zdrojom boli **vlastné výnosy z tržieb vo výške 139 139,- €**, získané z prenájom priestorov a príjmov zo vstupného. Podarilo sa nám získať aj **mimorozpočtové prostriedky** vo výške 15.452 € a to **vo forme grantu z APVaV** na realizáciu výstavy popularizáciu výsledkov výskumu na najväčšom urýchľovači na

svete v CERNe a **sponzorské príspevky** na tlač propagačných materiálov z US Steel, s.r.o, VSE RWE, a.s. Košice.

Ludské zdroje tvorili kmeňoví zamestnanci múzea a ďalší zamestnanci, ktorých počet bol doplnený na konkrétne druhy vykonávanej práce, formou dohôd o pracovnej činnosti a dohôd o vykonávaní práce.

Majetok tvorili budovy a pozemky zverené STM zriaďovacou listinou a získané darom, ako aj hmotný a nehmotný investičný majetok, zbierkové predmety archívne a knižné fondy.

Pri hodnotení výsledkov za rok 2009 môžeme konštatovať, že STM sa podarilo splniť väčšinu prioritných úloh, stanovené Ministerstvom kultúry, v rozsahu zodpovedajúcom možnostiam prideleného štátneho príspevku, poskytnutého na činnosť organizácie v jednotlivých kapitolách.

Výsledky priebežného plnenia úloh boli hodnotené v štvrtročných intervaloch, na úrovni vedenia organizácie. K vecným úlohám a ich ekonomike boli prijímané operatívne opatrenia.

Na základe priebežného hodnotenia a celkovej sumarizácie údajov o činnosti STM môžeme hodnotenie činnosti za rok 2009 zhrnúť nasledovne:

- najvýraznejšie výsledky boli dosiahnuté v akvizičnej činnosti, v rámci ktorej STM získalo 811 ks zbierkových predmetov z toho 681 ks získané darom (unikátna zbierka kinematografickú a fotografickej techniky) od prezidenta R.Schustera. Z účelovej dotácie zo strany zriaďovateľa boli zakúpené aj ďalšie historicky významné zbierky ako nákladné vozidlo Tatra 12, osobné vozidlá Škoda 440 a Tatra 57, motocykel ČZ 125 B, lietadlo VUIA 1, makety lietadiel Deperdussin 1912, Focke-Wulf 189, Junkers Ju-52, časti leteckých systémov a agregátov, prúdový motor TV-3-117, fotografický prístroj Hasselblad 501 C s príslušenstvom,
- veľmi dobre boli hodnotené v odborných kruhoch aj odborné podujatia uskutočnené počas roka (medzinárodná konferencia pri príležitosti 150. výročia nar. A.Stodolu a odborný seminár k 10. výročiu založeniu Múzea dopravy zameraný na ochranu pamiatok dopravy v rámci Slovenska),
- úspešne bola prezentovaná putovná výstava Osobnosti vedy a techniky na Slovensku v Belehrade a v Kovačici, v Srbsku,
- sprístupnili sa 3 nové expozície Vývoj geodetickej techniky a kartografie, Energetické oddelenie Aurela Stodolu a Vývoj fotografickej a kinematografickej techniky v Múzeu J.M.Petzvala v Spišskej Belej, tiež II. etapa expozície cestnej dopravy v Múzeu letectva v Košiciach,
- pokračovalo sa v riešení úloh spojených s prípravami ideových námetov a technických scenárov pre plánované reínštalácie stálych expozícií a nové expozície,
- realizovalo sa 39 výstav a možstvo kultúrnych podujatí, tradičné a nové tematické výklady v expozíciách i realizácia programov v planetáriu pre rôzne vekové skupiny návštevníkov,
- dobré výsledky boli dosiahnuté v odbornej metodickej činnosti STM, poskytla sa pomoc inštitúciám a fyzickým osobám k problematike dejín vedy a techniky.
- za pozitívne považujeme priebežnú realizáciu evidencie zbierok v module ESEZOnLine a začatie prác v ESEZ 4 G, tvorbu elektronického výkladového slovníka z oblasti dejín vedy a techniky,
- realizáciu úloh v oblasti odbornej správy a ochrany kultúrneho dedičstva v podmienkach STM - Veľkoplošný depozitár a reštaurátorské dielne v areáli Múzea letectva v Košiciach a postupné zavádzanie EZS a EPS systémov vo vytypovaných priestoroch expozícií a depozitárov,
- realizáciu dlhodobo plánovaných projektov, ako hámor v Medzeve a prípravu veľkých investičných akcií pre záchranu technických pamiatok - Sklad soli a Huta Karol vo Vlachove,
- za úspešné možno považovať aj nadviazanie nových kontaktov v oblasti zahraničných stykov a spoluprácu s mimorezortnými organizáciami a technickými múzeami v zahraničí atď.,
- ako negatívny jav môžeme pokladať pokles návštevnosti oproti predchádzajúcim rokom.

Vplyv vonkajšieho prostredia na činnosť STM

Realizácia celého radu činností v roku 2009, bola ovplyvňovaná rôznymi vonkajšími faktormi a spoluprácou s cieľom dosiahnuť výsledky v zmysle cieľov a prioritných úloh. V záujme úspešného plnenia poslania organizácie v budúcnosti, jednoznačne vyplýva naďalej podporovať a prehĺbovať spoluprácu s rôznymi inštitúciami a rozvíjať kontakty so zahraničnými technickými múzeami.

V odbornej činnosti programovo boli využívané zmluvné vzťahy a spolupráca pri riešení konkrétnych úloh i príprave aktivít s :

Technickou Univerzitou v Košiciach (Fakultou umení, Fakultou hutníckou, Fakultou elektrotechniky a informatiky, Fakultou leteckej techniky), Ústavom experimentálnej fyziky SAV a Prírodovedeckou fakultou v Košiciach, Muzeologickým kabinetom SNM, Technickým múzeom v Brne, Vedecko-technickou spoločnosťou v Miškolci, Spoločnosťou pre dejiny vedy a techniky na Slovensku pri SAV a Pamiatkovým úradom v Bratislave. Z výrobných organizácií to boli VSE RWE, a.s., U.S.Steel, s.r.o Košice, Soba lasers, s.r.o Hlohovec, ŽSR pri príprave aktivít Dopravného múzea v Bratislave, Mestá Košice, Prešov, Spišská Belá a Bratislava a mnohými ďalšími subjektami spomínaných v tejto správe.

Množstvo inšpirácií pre tvorbu plánovaných expozícií a výstav získali odborní pracovníci STM aj z návštev v technických múzeách okolitých štátov (Česká republika, Maďarsko, Rakúsko, Spolková republika Nemecko a Srbsko, ktoré navštívili počas účasti na odborných podujatiach, študijných pobytoch, v súvislosti s konaním MUT a CIMUSET alebo v čase prezentácie putovnej výstavy v zahraničí.

Z analýzy činnosti STM vyplýva, zamerať zvýšenú pozornosť v oblasti :

- akvizičnej činnosti,
- na úseku starostlivosti o ochranu priemyselného dedičstva in situ aj in fondo,
- pokračovať v retrospektívnej digitalizácii zbierkového fondu,
- modernizovať ďalšie stále expozície a vytvárať nové expozície a samostatné múzeá,
- dobudovania Múzea letectva v Košiciach,
- prípravy atraktívnych demonštračných výukových a vzdelávacích programov pre mládež, využitie modernej prezentačnej techniky, multimediálnych sprievodcov a informačných pultov pre návštevníkov v expozíciách,
- zabezpečenie bezbariérového prístupu do expozícií,
- realizácie spoločných projektov s externými inštitúciami,
- návrhu novej organizačnej štruktúry STM so samostatnými organizačnými zložkami - Múzea dopravy v Bratislave a Múzea letectva v Košiciach,
- personálne dobudovanie organizačných útvarov ai.

Ak hodnotíme rok 2009 z hľadiska prínosu STM pre mládež, občanov, ale i orgány štátnej správy, čo vyplýva z poslania STM, môžeme konštatovať, že ciele v zmysle sprístupnenia hmotných dokumentov o histórii vedy a techniky formou expozícií a výstav boli naplnené a tým bol vytvorený priestor určený pre širokú verejnosť pre zmysluplné trávenie voľného času.

Na základe priebežného hodnotenia, ale aj celkovej sumarizácie výsledkov, môžeme hodnotiť dosiahnuté výsledky za rok 2009 v STM za nadmieru úspešné.

9. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV STM

STM ako profesionálna múzejná inštitúcia poskytuje širokú ponuku prezentácie výsledkov svojej práce a služieb. Výstupy hlavnej činnosti aj v roku 2009 boli prezentované výsledkami práce v rôznych oblastiach odbornej činnosti; najmä v oblasti akvizičnej a vedecko-výskumná činnosti, prezentačnej činnosti a kultúrno-spoločenských aktivít, výstupov z knižnice a archívu, v edičnej činnosti, odbornometodickéj, informačno-dokumentačnej a vzdelávacej činnosti.

Plnenie prezentačných cieľov STM bolo dosahované prostredníctvom múzejných stálych expozícií a výstav, pripravované samostatne alebo v spolupráci s rôznymi partnermi zo Slovenska i zahraničia. Usporiadaním odborných podujatí (semináre, konferencie) k významným udalostiam a výročiam osobností vedy a techniky, ďalej publikačnou činnosťou – uverejňovaním odborných príspevkov podľa charakteru a zamerania v zborníkoch, vlastných i cudzích periodických a neperiodických tlačovinách.

Ako je to zrejme z popisu výstupov, hlavnými skupinami užívateľov výstupov sú návštevníci - záujemcovia o dejiny vedy a techniky v širokom spektre, najmä školy, ale aj právnické a fyzické osoby, orgány štátnej správy, organizácie neziskového a mimovládneho sektora, medzinárodné inštitúcie, ktorých sme začlenili do nasledovných skupín.

- 1. Návštevníci z rôznych škôl.** Tvorili najväčšiu aktívnu užívateľskú skupinu. Išlo najmä o školy I. a II. stupňa a študujúcu mládež na stredných a vysokých školách technického zamerania, ktorá využívala prezentačné aktivity múzea na dopĺňovanie a prehĺbovanie vedomostí o dejinách študovaných vedných, či technických odborov. Táto skupina prichádzala do múzea cielene a často viac krát za rok.
- 2. Laická verejnosť,** ktorá získavala nové informácie alebo si dopĺňovala poznatky na rôznych podujatiach určených pre širokú verejnosť /Noc múzeí/. Ako to z prieskumu vyplýva, mnohokrát navštívila podujatie organizované v STM prvýkrát a dozvedela sa o nej jednak z rôznych informátorov, cez internetové stránky, verejné médiá, denná tlač, ale najmä ústnym podaním. Táto skupina prichádzala do múzea navštíviť iba konkrétnu alebo netradičnú aktivitu a zároveň bola oboznámená aj s aktuálnou ponukou expozícií a výstav.
- 3. Odborná verejnosť odborníci v určitom obore, bádatelia, učitelia a profesori na školách.** Skupina, ktorá privítala prezentačné aktivity a výsledky vedeckého výskumu i výstupy edičnej činnosti nášho múzea. Táto skupina užívateľov sa zaoberá dejinami vedy a techniky aj profesionálne alebo využíva získané vedomosti pri svojej pedagogickej činnosti. Je najlepším spolupracovníkom múzea a šéfom noviniek, vykonáva bezplatný prieskum vo svojom okolí a iniciuje aj ďalšie smerovanie múzea. O aktivitách v STM sa dozvedá z rôznych zdrojov.
- 4. Múzejné i nemúzejné inštitúcie, fyzické osoby a poslucháči škôl humanitného, technického umeleckého zamerania.** Sem patria tí ktorí využívali odborné a poradenské služby, konzultácie v STM k problematike dokumentácie a prezentácie dejín vied a techniky, ku konkrétnym zbierkovým predmetom, osobnostiam vedy a techniky. Táto skupina využívala informácie o aktivitách, programe i rozhodujúcich činnostiach propagované prostredníctvom internetovej stránky STM, ako aj web stránky iných organizácií propagujúcich kultúrne podujatia.
- 5. Ostatní užívatelia.** Do tejto skupiny patria verejné a súkromné inštitúcie, spoločnosti, ktoré využívali produkty STM na realizáciu netradičných kombinovaných programov, spojených s prenájom priestorov, zbierkových predmetov alebo len formou tradičného prenájmu na organizáciu (castingy, firemné prezentácie, posedenia v netradičnom prostredí) alebo využítí priestorov pre oslavy, svadby a pod.,
- 6. Záujemcovia zo zahraničia** tvorili minimálnu ale dôležitú skupinu užívateľov výstupov STM. Informácie o aktivitách STM získavali prostredníctvom internetovej stránky, z reklamných článkov, cez zahraničné zastupiteľstvá a slovenské kultúrne inštitúcie, partnerské múzea alebo prostredníctvom priameho oslovenia zo strany STM. Túto skupinu môžeme považovať za potenciálnych budúcich návštevníkov múzea.

10. ZVEREJNENIE VÝROČNEJ SPRÁVY

Výročná správa STM je prístupná v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám, spôsobom formulovaným vo vnútroštátnej smernici o poskytovaní informácií záujemcom. Správa je prístupná na internetových stránkach MK SR a STM, v tlačenej forme na sekretariáte riaditeľa STM a u námestníkov riaditeľa STM.

V Košiciach, dňa 19. 02. 2010

Spracovala:
Ing. Agnesa Schwartzová – námestníčka riaditeľa

Ing. Eugen L a b a n i č
riaditeľ

